

k n n v e r s a n n i e

september
05 — 26
2021

podujatie sa koná pod záštitou
primátora hlavného mesta SR Bratislavy
Matúša Valla

generálny partner

u. fond
na podporu
umenia

festival z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

hlavní partneri

BRATISLAVA

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

ZSE

NADÁCIA
Slovenskej sporiteľne

partneri

**B
K
S**

Nadácia **SPP**

SOZA

**VEĽKÝ
KOSTOL**

GMB
GALÉRIA MESTA BRATISLAVY

Budiš
ROŠŤANÁ CHUŤ

© **fusakle**

**** HOTEL
Saffron

**ELEKTRÁRŇA
PIEŠŤANY**

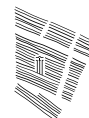
otto!

BAR ZUZ
ČERSTVÁ KÁVA

DiXi

//AUTOPOLIS

TERRA
PARNA

hlavný usporiadateľ a producent / main organizer and producer

KonvergenCie – spoločnosť pre komorné umenie / Convergence – Society for Chamber Arts

opatrenia COVID-19

pozitívne k umeniu, zodpovedne k okoliu

očkovaní—testovaní— prekonali covid

naše podujatia sa konajú v režime „OTP“ (očkovaní, testovaní, prekonali covid) – prosíme vás, aby ste sa nám pri vstupe preukázali platným COVID-passom

dezinfekcia

pri vstupe použite dezinfekciu na ruky

ruky

nepodávajte si ruky, využite ich na silný aplauz

**návšteva koncertu
komornej hudby priaznivo
pôsobí na zdravie!**

rúško

noste správne nasadené rúško počas celého pobytu na koncerte a v priestoroch koncertu

→2m← odstupy

pre vašu bezpečnosť naďalej zachovávame nižšie kapacity sál a oddelené sedenie, prosíme, zachovávajte rozostupy 2 m

príznaky

pokiaľ máte príznaky respiračného ochorenia, nevstupujte do priestorov konania koncertu a váš lístok venujte priateľom

Veríme, že tieto opatrenia nevnímate ako komplikáciu, ale ako zodpovedné kroky k ochrane zdravia všetkých návštevníkov. Ďakujeme vám za ich rešpektovanie.

prehľad programu festivalu

—05/9 / elektrárňa piešťany / 19:00

presence iršai / wiesner / vaskš

ensemble opera diversa^{-CZ}

g. tardonová^{-CZ}/dirigentka/conductor / j. lupták^{-violončelo/cello}

—09/9 / slovenský rozhlas / 19:00

dominic miller: absinthe

živ RAVITZ / nicolas FISZMAN / jacob KARLZON

zuzana mojžišová: puščaňa

r. ANDRIS / s. PALÚCH / m. SKUTA

—11/9 / **excellence of sound** / fernando lima

seminár výrobcu majstrovských sláčikových nástrojov, ktorý v Cremona pokračuje v tradíciách slávnych talianskych majstrov.

—12/9 / galéria mesta bratislavy / 11:00
detský koncert

marían varga: o chlapcovi, ktorý krotí čertov a našiel krásu

ivan ŠILLER^{-klavír/piano} / daniel HEVIER^{-rozprávač/narrator}

—12/9 / primaciálny palác / 19:00

cello duo bach / godár / zagar / glière

r. cohen^{-UK} & j. lupták^{-violončelo/cello}

—16/9 / slovenský rozhlas / 19:00

voces intimae meta4 quartet^{-FI}

haydn / saariaho / sibelius

a. TIKKANEN^{-husle/violin} / m. PENSOLA^{-husle/violin}

a. KILPELÄINEN^{-viola/viola} / t. DJUPSJÖBACKA^{-violončelo/cello}

—17/9 / slovenský rozhlas / 19:00

dialógy lash / skuta / hurel / brahms

n. SKUTA^{-klavír/piano} / r. STRUBER^{-AT} / perkusie/percussion

m. RUMAN^{-viola/viola} / j. LUPTÁK^{-violončelo/cello}

—18/9 / dom albrechtovcov & klarisky

16:00—22:00

bratislavská noc komornej hudby

—bnkh—blok 1 / 16:00 / klarisky

buch / blažek / grimm / kubizna / tomášková

—bnkh—blok 2 / 17:30—20:15

záhrada & dom albrechtovcov

rozhovory o hudbe—

bartók / kodály / dohnányi—

spoza dverí / čítanie z tvorby milana lasicu

p. BIELY^{-husle/violin} / m. RUMAN^{-viola/viola} / j. LUPTÁK^{-violončelo/cello}

b. FARKAŠ^{-rozprávač/narrator} / d. NVOTOVÁ^{-spev, klávesy/voice, keyboard}

t. HUDÁK^{-výber textov/selection compiled by}

—bnkh—blok 3 / 20:45 / klarisky

dohnányi / hummel

p. BIELY^{-1.husle/1st violin} / d. RUMLER^{-2.husle/2nd violin}

m. RUMAN^{-viola/viola} / j. LUPTÁK^{-violončelo/cello}

m. SKUTA^{-klavír/piano}

m. KUŠTÁROVÁ^{-flauta/flute} / m. VELAS^{-hoboj/oboe}

m. NOVÁK^{-CZ}/lesný roh/French horn / m. RUMAN^{-viola/viola}

a. GÁL^{-violončelo/cello} / t. NAGY^{-kontrabas/double bass}

j. PALOVIČOVÁ^{-klavír/piano}

—19/9 / veľký evanjelický kostol / 19:00

solí deo gloria

bach / messiaen / rinck / improvizácie

j. V. MICHALKO^{-organ/organ} / j. BARTOŠ^{-trúbka/trumpet}

b. LENKO^{-akordeón/accordion} / j. LUPTÁK^{-violončelo/cello}

—26/9 / slovenský rozhlas / 19:00

beethoven—brahms—bruch

i. KARŠKO, m. SVETLÍK, a. BARAN, p. ŠARAY^{-husle/violin}

m. RUMAN, d. RUMLER^{-viola/viola}

j. LUPTÁK, k. ZAJACOVÁ^{-violončelo/cello}

r. VIZVÁRI^{-kontrabas/double bass}

V dobe poznačenej pandémie potrebujeme prežiť. Existenciálne, emocionálne, mentálne, bytostne. Často a rád si preto obliekam konvergenčné tričko s nápisom „Návšteva koncertu komornej hudby pôsobí priaznivo na zdravie“, aby som si v týchto ťažko uchopiteľných časoch, kedy sa všetko otriasa v základoch a kladieme si viac otázok než obvykle, pripomenul hodnoty, ktorým veríme. A život ide ďalej a my sa lúčime s osobnosťami, ktoré pre nás mnoho znamenali. Boli dôležití, pretože nám dávali nádej a radosť. Do konca života si budem pamätať dialógy Milana Lasicu a Júliusa Satinského ako „*Kde ste začínali? V Nore. Ale to z vás muselo niečo trčať?*“ alebo „*Kde je Jozef? V domčeku pod vodopádom, je tam strašne vlhko a vo dne v noci tam počuť hukot padajúcich vôd.*“ Milan Lasica účinkoval na Konvergenciách naposledy 12. júna 2021 a boli to nezabudnuteľné momenty na pódiu i v zákulisí. Odišiel spôsobom, ktorý akoby bol pointou toho, čo nám celý život dával. Nadhľad a optimizmus. Bol viac než herec a spisovateľ, režisér, spevák a humorista. Bol to „Človák“ (vynález L+S). My si jeho texty pripomenieme výberom Tomáša Hudáka na čítaní s Borisom Farkašom. Milan Lasica odišiel nečakane a nečakane odišiel aj Vladimír Mendelssohn. Častý hosť Konvergencií, priateľ, výnimočný človek, umelec, skvelý violista, komorný hráč a dlhoročný riaditeľ prestížneho Festivalu v Kuhmo. Vlady bol veľká osobnosť svetového formátu. To, že bol naším priateľom a morálnym a umeleckým podporovateľom, bola pre nás radosť aj česť. Vlady zomrel 13. augusta 2021 a podobne ako Milan Lasica aj on sa „rozlúčil“ sebe vlastným spôsobom. Na poslednom koncerte, ktorý odohral na svojom Festivale Kuhmo v júli tohto roku, zaznela jeho komorná úprava Beethovenovej 9. *symfónie „S ódou na radosť“*. Po koncerte musel náhle odísť do nemocnice, kde prehral boj so zákernou chorobou. Vladymu na Konvergenciách venujeme Brahmsovo *Trio a mol, op. 111* vo verzii pre violu, violončelo a klavír a budeme na neho s vďačnosťou spomínať. Hudba je liečivá, poskytuje energiu a záchranu v týchto zvláštnych časoch. Nedáva falošné istoty, ale dokáže zmierniť naše bolesti, má silu premeniť naše neistoty na radosť z prítomnosti. O tom bude aj úvodný koncert „Presence“. O tom budú aj ďalšie stretnutia s hudbou a výnimočnými interpretmi a hosťami tohtoročných Konvergencií. Stačí sa na chvíľu stíšiť a počúvať. Zvyšok nechajte na hudbu. Prajem vám veľa sily a radosti, priatelia milí.

JOZEF LUPTÁK

nedeľa — 05/9/2021 / 19:00 / elektrárňa piešťany
sunday / piestany old power plant

presence

ensemble opera diversa—^{CZ}

Gabriela TARDONOVÁ—^{CZ} dirigentka / conductor

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

program / Jevgenij Iršai (*1951)

Maariv (2013) monológ pre violončelo a sláčikový orchester
The Prayer monologue for cello and string orchestra

Martin Wiesner (*1985)

Paprsky svetla / Rays of Light (2021)

slovenská premiéra / Slovak première

Pēteris Vasks (*1946)

Koncert pre violončelo č. 2 „Klātbūtne“ (2011/2012)

Concerto for Violoncello and String Orchestra Nr. 2 “Presence”

Cadenza: Adagio – I. Andante cantabile

II. Allegro moderato – Cadenza: Andante

III. Adagio

„Maariv je v judaizme večerná modlitba. Možno ju čítať po celú noc až do úsvitu. Za optimálnu sa však považuje čas od výjdenia hviezd do polnoci. Skladba pre violončelo a komorný súbor vznikla v roku 2013 na objednávku Maria Košika a skomponoval som ju pre vynikajúceho slovenského čelistu Jozefa Luptáka, ktorý dielo premiéroval. Následne som materiál spracoval aj pre sólové husle, sólový klavír a pre miešaný zbor na text O, Lord!“

JEVGENIJ IRŠAI

Skladateľ, klavirista a pedagóg **Jevgenij Iršai** (1951) získal základy svojho vzdelania v hudobných inštitúciách v Sankt-Peterburgu, na tamjšej Špeciálnej desaťročnej škole (kde sa stal po štúdiách pedagógom) a na Konzervatóriu. V roku 1991 sa usadil na Slovensku. Tu spočiatku korepetoval v Štátnej opere v Banskej Bystrici, neskôr vyučoval hru na klavíri a kompozíciu na tamošom Konzervatóriu J. L. Bellu a prednášal na Katedre hudby Univerzity Mateja Bela. Aktuálne pôsobí ako profesor skladby na VŠMU v Bratislave.

Iršaiova muzikalita bola formovaná na jednom z najvýznamnejších svetových hudobných učilíšť – sankt-petersburskom konzervatóriu, hlavnom nositeľovi tradície ruskej hudby. Azda práve záťaž tejto mohutnej tradície ho prinútila zmeniť miesto svojho pôsobenia a stať sa v tom čase našim jediným skladateľským imigrantom. Jeho tvorba od začiatku vzbudzovala mimoriadnu pozornosť na domácich hudobných festivaloch a prehliadkach, zaujala vysokou úrovňou skladateľského remesla, extrémnou expresiou aj osobitým gestom. Voči slovenskej tvorbe pritom stála v určitej opozícii. Kým slovenská skladateľská škola sa sústreďuje najmä na logický aspekt kompozície, pre ruskú skladateľskú školu je rovnako dôležité aj psychologické ponímanie hudby, prejavujúce sa v dôraze na nosnosť skladobných ideí a na evolúciu procesu. Práve Iršaiova tvorba u nás naplno nastolila onú základnú, večne kladenú a večne nezodpovedanú otázku vzťahu sveta tónov k problémom pravdy a zdaní,

vztahu logiky a rétoriky, štruktúry a expresie. Pre Iršaia ostáva harmónia protikladných svetov nedosiahnuteľným ideálom. Údelom umelca je hľadať ju, pričom nositeľom svetla na tejto dobrodružnej ceste je práve idea. Idea oprávňuje tvorivé úsilie a na miesto pochybností kladie vieru. Hudobná skladba zjednocuje logickú a psychologickú stránku idey a idea je nielen zdrojom svetla na tejto tvorivej ceste, ale aj prameňom tvorivej energie tvorcu.

VLADIMÍR GODÁR

„Ležím na zádech a pozoruji, jak úzkou štěrbinou mezi závěsy pronikají první sluneční paprsky a na zdi mého pokoje vytvářejí prapodivné obrazce, které se neustále proměňují, jemně pobleskují, mizí a zase se objevují. Po několika minutách, když se slunce schová zase za mrak, je po všem. Přehrávám si scénu ve své hlavě a přemýšlím, jak by to asi znělo...“

MARTIN WIESNER

Gitarista, aranžér a skladateľ **Martin Wiesner** (1985) je absolventom brnianskeho Konzervatória, od roku 2011 študoval kompozíciu na Akadémii múzických umení v Prahe. Niekoľko rokov pôsobil ako člen Brnianskeho gitarového kvarteta BrnKK i ako externista orchestra pražského Národného divadla. Ako aranžér spolupracoval s Mestským divadlom v Brne i s Pražskou komornou filharmóniou. Okrem artificálnej hudby je tiež autorom hudby k niekoľkým krátkym filmom a divadelným predstaveniam.

Composition as a prayer, music as a time of reflection, concert as a space for contemplation. The opening event of Konvergen- cie/Convergences, international festival of chamber music, offers three orchestral works by contemporary composers. With *Maariv*, an evocative prayer for cello by Jevgenij Iršai, the programme also features a new composition inspired by the play of light from the Czech composer Martin Wiesner, to be followed by the cello concerto *Klātbūtne* (*“Presence”*) by one of today’s most acclaimed authors, the Latvian composer Pēteris Vasks. This work, which was premièred by Sol Gabetta, was produced on commission for Amsterdam Sinfonietta. With the Brno orchestra Ensemble Opera Diversa conducted by Gabriela Tardonová, the soloist in Pēteris Vasks’s concerto will be the cellist Jozef Lupták.

„Nálade môjho Violončelového koncertu dominuje predstava duše stúpajúcej do kozmu. Potom ma inšpirovala idea duše vracajúcej sa na zem a začínajúcej nový život. A potom mi napadlo dať tomuto novému začiatku výraz uspávanky pre hlas so sprievodom violončela. Celé dielo pripomína život prežitý skrz violončelo. Vysvetľujem v ňom, čo sa s nami deje. Vraciame sa do vesmíru, ale všetko pokračuje a nový život prichádza na zem sprítomnený v hlase. (...) Názvom *Presence* (Prítomnosť) myslím, že som tu. Nie som vzdialený. S každým nádychom som súčasťou tohto sveta so všetkými ideálmi a snami o svete lepšom.“

PĚTERIS VASKS

„Moja hudba je do veľkej miery idealistická. Chcem prostredníctvom nej ľuďom rozprávať o ideáloch, o vyšších cieľoch, ktoré si môžeme klásť. Ukázať im, že existuje niečo viac než každodennosť a pesimizmus. Každý skladateľ, ktorý to s hudbou myslí vážne, sa pokúša nájsť cestu z krízy svojej doby, dokázať, že humanizmus dokáže prekonať ľudskú sebaideštruktívnosť naberajúcu na sile. Krása a harmónia sú zriedkavé v živote, no v hudbe sú možné. (...) Do posledného dychu budem hovoriť áno kráse tohto sveta,“ opísal svoje umelecké krédo v jednom z rozhovorov **Pēteris Vasks** (1946). Lotyšský skladateľ, ktorý pôvodne vyštudoval hru na kontrabase a dlhú dobu pôsobil ako hráč vo viacerých orchestroch, patrí medzi tých autorov z Pobaltských štátov, ktorých svet začal intenzívnejšie objavovať až po páde Železnej opony. Etický imperatív, prítomný vo Vasksovej tvorbe, ovplyvnilo rodinné zázemie (otec bol kňazom), konfrontácia s neslobodou (život v Sovietskom zväze) a prírodné motívy, často prítomné v tvorbe severských skladateľov. „Keď dostanete všetko, čo si zaželáte, o čom ešte môžete písať? Ľudia z krajín dostatku majú všetko, no z ich hudby je cítiť indiferentnosť. U nás je vnímanie života odlišné. Naša história je plná smútku a utrpenia, táto tragickosť nám však v umení poskytla nesmierne silné tvorivé impulzy,“ povedal skladateľ, ktorý nikdy nezvažoval odchod z vlasti, ktorej dejiny tvorí stáročia trvajúci zápas o nezávislosť. Za východiská Vasksovej tvorby bývajú často označované výdobytky Poľskej školy, najmä diela Witolda Lutosławského (1913 — 1994). No meditatívnosť a kontrasty medzi okamihmi čírej krásy a až tragickým pátosom, patria k poznávacím znameniam jeho skladateľskej poetiky. *Koncert č. 2 pre violončelo a sláčikový orchester Klātbūtne* („*Presence*“) vznikol v roku 2012 pre argentínsku violončelistku Sol Gabettu, ktorá dielo premiérovito uviedla i nahrála so súborom Amsterdam Sinfonietta. Svoj vzťah k sólovému nástroju opísal skladateľ v booklete k tejto nahrávke nasledovne: „Violončelo vnímam ako svoj vnútorný hlas. Hrával som na kontrabase, je to krásny nástroj, podobne ako husle. Ale mojím hlasom je violončelo vo vrchnom a strednom registri. Dušou som violončelo.“

ANDREJ ŠUBA

Text V. Godára pochádza z CD *Evgeny Irshai Omni tempore* (HF, 2004).

Citát je z bookletu nahrávky *Sol Gabetta – Vasks Presence – Amsterdam Sinfonietta* (Sony Classical, 2016)

štvrtok — 09/9/2021 / 19:00 / veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu
thursday / great concert studio of the slovak radio

dominic miller: absinthe

zuzana mojžišová: puščaňa

Dominic MILLER gitara / guitar

Ziv RAVITZ bicie / drums

Nicolas FISZMAN basová gitara / bass

Jacob KARLZON klavír / piano

Dominic Miller, ktorý je širšiemu publiku známy najmä ako Stingov gitarista, je tiež úspešným sólovým umelcom. Renomé vo svete hudby si medzi interpretmi i fanúšikmi získal aj vďaka deviatim autorským albumom, ku ktorým nedávno pribudlo CD *Absinthe* (ECM, 2019).

Dominic Miller sa narodil v Buenos Aires do americko-írskej rodiny, študoval hru na gitare na Berklee College of Music v Bostone a Guildhall School of Music v Londýne a od 80. rokov sa stal vyhľadávaným hudobníkom, ktorý spolupracoval s umelcami ako Phil Collins, The Chieftains, Eddi Reader, Katie Melua, Bryan Adams, Paul Young, Nigel Kennedy, Peter Gabriel či Tina Turner. Od albumu *The Soul Cages* (1991) účinkoval na každej Stingovej nahrávke a na tisíckach koncertov bývalého frontmana skupiny Police. Je tiež spoluautorom hitov ako *Shape Of My Heart* či *La Belle Dame sans regrets*.

Album *Absinthe* vznikol v štúdiu „La Buissonne“ na juhu Francúzska s kvartetom špičkových hudobníkov: Manu Katché (bicie), Nicolas Fiszman (basgitaru), Mike Lindup (klavír, klávesy) a Santiago Arias (bandoneón). Výsledkom je fascinujúca kombinácia jazzu, popu, akustického folku, súčasnej hudby a štýlových prvkov latino a tanga. V Bratislave sa Dominic Miller predstaví na pozvanie festivalu Konvergenzie s tromi Ziv Ravitz (bicie), Nicolas Fiszman (basová gitara) a Jacob Karlzon (klávesy).

WWW.ECMRECORDS.COM

Dominic Miller, wider known as Sting's trusty side-kick guitarist, is also a very successful solo artist having released 9 albums under his own name. Bandleader Miller enjoys an enviable reputation both in the professional world of music and amongst music fans everywhere. Born in Buenos Aires to an American father and a Irish mother he studied guitar at Boston's prestigious Berklee College and the London Guildhall School of Music. He's been a sought after session musician since the late 80s and his list of engagements defy categorisation but includes collaborations with Phil Collins, The Chieftains, Eddi Reader, Katie Melua, Bryan Adams, Paul Young, Nigel Kennedy, Peter Gabriel, and Tina Turner, to name a few. Dominic Miller has been involved in every Sting album since the 1991 album "The Soul Cages" and performed over a thousand concerts with the former "Police" singer as well as co-written hit songs such as "Shape Of My Heart" and "La Belle Dame sans regrets".

Now with his new album *Absinthe* (ECM 2614) he will be adding another highlight to his solo discography. Recorded at studio "La Buissonne" in the South of France with world-class musicians - Manu Katché on drums, Nicolas Fiszman on bass, Mike Lindup on piano, keyboards, and Santiago Arias on bandoneon, he has crafted a fascinating sound mixture of Jazz, Pop, Acoustic Folk, Contemporary Classical, Latin and Tango elements. *Absinthe* combines all those styles producing something entirely new.

Zuzana MOJŽIŠOVÁ spev/voice

Rasto ANDRIS píšťalky, fujara, drumbľa, gajdica
slovak folk flutes

Stano PALÚCH husle, mandolína/violin, mandolin

Miki SKUTA klávesy, spev/keyboards, voice

„Hudbou vytváram vlastný obraz ľudovej piesne zasadenej do súčasnosti. Mojou snahou je priniesť vnímavým poslucháčom hudbu, ktorej srdcom je ľudová pieseň interpretovaná inovatívnym a vkusným spôsobom. Hudbu, v ktorej cítiť príbeh človeka, emócie sprevádzajúce jeho život. Je krásne spievať piesne staré stovky rokov a pritom prežívať emóciu súčasného človeka, pretože ľudové piesne sú svojím poslanstvom a odkazom nadčasové. My im len našou novou formou pomáhame prežiť ďalšie desaťky rokov. Určite si to zaslúžia,“ hovorí o albume *Puščaňa* speváčka a aranžérka Zuzana Mojžišová. *Puščaňa* tvoria ľudové piesne z rôznych regiónov Slovenska, ktoré sprevádzajú, lemujú život človeka od narodenia až po smrť. Od uspávaniek, cez ľúbostné, pracovné, svadobné, vystahovalecké, piesne pri zábave, piesne obradového folklóru, až po plačky. Cieľom albumu je odkryť zabudnuté ľudové piesne, sprítomniť a zachovať ich pre ďalšie generácie. Na jeho tvorbe sa podieľali renomovaní slovenskí hudobníci, ktorých mená rezonujú v rôznych hudobných žánroch aj v zahraničí: Oskar Rózsa (basgitarra, hudobný producent albumu), Martin Valihora (bicie), Andrej Šeban (gitar), Miki Skuta (klavír), Oskar Török (trúbka), Stano Palúch (husle), Marcel Comendant (cimbal) a Rasto Andris (ľudové aerofonické nástroje). Na festival Konvergencie prichádza Zuzana Mojžišová s komornou verziou projektu, ktorého znenie sa viac približuje k pôvodným Zuzaniným klavírnym aranžmánom. Zároveň dostávajú väčší priestor inštrumentalisti: Rasto Andris, Stano Palúch a Miki Skuta. V programe zaznejú piesne z aktuálneho albumu *Puščaňa*, dve staršie i dve nové skladby „šité na mieru“ pre komorné obsadenie.

nedeľa — 12/9/2021 / 11:00 / galéria mesta bratislavy / detský koncert
sunday / bratislava city gallery / concert for children

marián varga: o chlapcovi, ktorý krotil čertov a našiel krásu

z detskej klavírnej tvorby mariána vargu

Ivan ŠILLER klavír / piano

Daniel HEVIER rozprávač / narrator

program / Marián Varga (1947 — 2017)

Allegretto
Vivace
Lento
Più allegretto
Allegro giocoso
Andante
Smutná vrba / Sad Willow
Prelúdium
Vivace quasi presto
Banálny valčík / Trivial Waltz
Veverička / Squirrel
Allegro giocoso
Allegro brillante
Pochod / March

**Letný deň (Štyri klavírne miniatúry) /
Summer Day (Four Piano Miniatures)**

- I. Ráno / Morning
- II. Ide vlak / Train
- III. Vtáček spívea / The Bird sings
- IV. Prší / Rain

Malá suita pre klavír / Little Suite for Piano

- I. Cantabile
- II. Gaio
- III. Con meditatione
- IV. Impetuoso

Sonatina

- I. Alla marcia
- II. Molto moderato
- III. Allegro giocoso

Mariánove skladby majú veľký potenciál zaujať malých, mladých i starších klaviristov, a som si istý, že sa budú páčiť poslucháčom všetkých vekových kategórií. Marián už vo svojich raných klavírných kompozíciách používa hudobný materiál, ktorý nájdeme neskôr v jeho známych piesňach a bigbítovej hudbe, ktorú poznáme z jeho albumov. Niektoré skladby sú úplne krátke, v rozsahu niekoľkých sekúnd až minúty a majú len pár taktov. Niektoré sú veľmi náročné aj po technickej stránke, ako napríklad záverečná časť zo *Sonatíny*, ktorú budete určite poznať z albumu *Zelená pošta*. Alebo *Malá suita*, kde Marián používa hru klastrov a klavirista doslova lieta po celej klaviatúre. Celý cyklus je veľmi pestrý, nápaditý, plný prekvapení. Jedným slovom – paráda. Som veľmi rád, že som Mariánovu hudbu pre klavír mohol naštudovať a nahráť.

IVAN ŠILLER

Návšteva Galérie mesta Bratislavy ponúka okrem koncertu a expozícií možnosť zažiť aj *Ruky v hmote*, samoobslužné dielne pre rodiny s deťmi k výstave Juraja Gavulu, príležitosť dotknúť sa sochárskeho materiálu a vyrobiť si model sochy.

nedeľa — 12/9/2021 / 19:00 / primaciálny palác
sunday / primatial palace

cello duo

Robert COHEN^{-UK} violončelo / cello

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

program / Georg Friedrich Händel (1685 — 1759)

Triová sonáta g mol op. 8/2 / Trio Sonata in G Minor, Op. 8/2

(úprava pre 2 violončelá / for 2 cellos / arr. H. Beyer, R. Cohen)

Johann Sebastian Bach (1685 — 1750)

Prelúdium zo Suity č. 3 C dur BWV 1009 / Prelude from Suite No. 3 in C Major, BWV 1009

Prelúdium zo Suity č. 1 G dur BWV 1007 / Prelude from Suite No. 1 in G Major, BWV 1007

Vladimír Godár (1956)

Variácie na slovenskú ľudovú pieseň (2006) / Variations on a Slovak Folk Song

Peter Zagar (1961)

Duetto con Codetta (2005)

Reinhold Glière (1875 — 1956)

Dix duos pour deux violoncelles, Op. 53 (výber / selection)

Výnimočnosť Konvergencií pre mňa spočíva v srdečnosti, úprimnosti a talente pre zblížovanie ľudí, ktorý má Jozef Lupták. Počas mnohých rokov pozorujem s obrovskou pýchou a skutočným obdivom, ako Jozef buduje svoj festival. Súčasne sa neprestal rozvíjať ako umelec, hudobník, priateľ, manžel a otec, čo kvalitu Konvergencií ešte pozdvihuje. Z môjho pohľadu sú dnes Konvergenzie nezmazateľne vpísané do slovenskej kultúrnej mapy. Sú umeleckým dobrodružstvom, v ktorom sa učíme z minulosti, reagujeme na prítomnosť a robíme vzrušujúce kroky do budúcnosti. Byť súčasťou tohto festivalu je pre mňa privilegiom. Cítim sa obohatený umeleckými spoluprácami a emotívnymi vystúpeniami v atmosfére úprimnej otvorenosti, ktorú Jozef vytvoril. Jozef má túžbu, aby sa krásne a inšpiratívne momenty zdieľali medzi hudobníkmi aj medzi publikom. Sme komunita a keď som na Slovensku, cítim s vami silné puto – byť súčasťou Konvergencií je radosť.

ROBERT COHEN

A concert of artists for whom chamber music is a part of their existence. A concert of a teacher and a student. A concert of two friends. Cello Duo, a chamber concert of the world-known cellist Robert Cohen and the artistic director of Konvergenzie festival Jozef Lupták from the works by Johann Sebastian Bach, Vladimír Godár, Peter Zagar and Reinhold Glière.

štvrtok—16/9/2021 / 19:00 / veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu
thursday / great concert studio of the slovak radio

voces intimae

meta4 quartet^{-FI}

Antti TIKKANEN husle/violin

Minna PENSOLA husle/violin

Atte KILPELÄINEN viola/viola

Tomas DJUPSJÖBACKA violončelo/cello

program / Kaija Saariaho (*1952)
Terra Memoria (2006)

Joseph Haydn (1732 — 1809)

Sláčikové kvarteto č. 25 C dur op. 20/2 / String Quartet No. 25 in C Major, Op. 20/2 Hob. III:32

- I. Moderato
- II. Capriccio: Adagio
- III. Menuet: Allegretto – Trio
- IV. Fuga a quattro soggetti: Allegro

prestávka / intermission

Jean Sibelius (1865 — 1957)

Sláčikové kvarteto d mol, op. 56 „Voces intimae” / String Quartet in D Minor, Op. 56 “Voces intimae”

- I. Andante – Allegro molto moderato
- II. Vivace
- III. Adagio di molto
- IV. Allegretto (ma pesante)
- V. Allegro

Bol to opus 20 z roku 1772 (známy aj ako „Slniečny kvartet”), vďaka ktorému si **Joseph Haydn** (1732 — 1809), v tom čase 40-ročný kapelník v službách Esterházyovcov, získal v dejinách hudby prominentný status „otca sláčikového kvarteta”. V šiestici skladieb, ktoré vynikajúco vystihuje dobová charakteristika skladateľovho štýlu, „*zvláštnej kombinácie komického, vážneho, ľahkovážneho a dojemného*”, Haydn zadefinoval tento druh komornej hudby ako plnohodnotný dialóg všetkých zúčastnených nástrojov.

Opus 20 ovplyvnil množstvo ďalších skladateľov, vrátane Mozarta a Beethovena. Johannes Brahms, ctiteľ starých majstrov, vlastnil istý čas dokonca Haydnov autograf tohto diela. S akceptovateľnou dávkou zjednodušenia možno povedať, že práve Haydnovými kompozíciami sa sláčikové kvarteto stáva „najintímnejšou podstatou hudobnej komunikácie”, ako v komentári k svojmu dielu píše **Kaija Saariaho** (1952). Fínska skladateľka študovala na Univerzite pre umenie a dizajn a na Sibeliovej akadémii v Helsinkách. Počas pobytu v Nemecku patrila medzi jej pedagógov Brian Ferneyhough a Klaus Huber. Po štúdiách pracovala istý čas v IRCAM-e, prestížnom inštitúte pre výskum zvuku a elektroakustickej hudby, ktorý v Paríži v roku 1974 založil Pierre Boulez. Jej diela vznikajú často na základe mimohudobnej inšpirácie, literatúry, vizuálneho umenia alebo prírodných fenoménov – skladba *Terra Memoria* bola skomponovaná v roku 2006 na objednávku newyorskej Carnegie Hall, kde ju uviedol legendárny Emerson Quartet. O dva roky neskôr skladateľka vytvorila verziu diela pre sláčikový orchester. Súbor Meta4 nahral kompletnú komornú tvorbu Saariaho pre sláčikové nástroje pre label Ondine.

ANDREJ ŠUBA

konvergenzie

ďalšie albumy festivalu nájdete
na stránke konvergenzie.sk/e-shop
a na streamovacích službách

„Terra Memoria je mojou druhou skladbou pre sláčikové kvarteto, tou prvou bola Nympha z roku 1987. Prešlo dvadsať rokov, moje hudobné myslenie počas tohto obdobia prešlo značným vývojom, no môj počítačový záujem o sláčikové nástroje je rovnako živý. Napriek skromnému príspevku k žánru sláčikového kvarteta mám rada bohatý a senzuálny zvuk sláčikových nástrojov. Keď komponujem pre kvarteto, mám pocit, že sa dostávam k najintímnejšej podstate hudobnej komunikácie. Skladba Terra Memoria je dedikovaná tým, ktorí odišli. Na ľudí, ktorí už nie sú s nami, spomíname, napriek tomu, že ich život je ukončený, nič viac nie je možné dodať. My, ktorí sme tu zostali, si však neustále pripomíname spoločné zážitky: naše pocity ohľadom rozličných čŕt ich osobností sa po rokoch môžu líšiť, niektoré spomienky nás prenasledujú v snoch, ostávajú živé a môžeme ich prežiť znova. Tieto myšlienky ma priviedli k práci s hudobným materiálom, časť prechádza rôznymi transformáciami, časť ostáva takmer nemenná a jasne rozpoznateľná. Názov Terra Memoria odkazuje na dve slová, ktoré obsahujú množstvo asociácií: zem a pamäť. Zem predstavuje môj hudobný materiál a pamäť spôsob, akým s ním narábam.“

KAIJA SAARIAHO

V hudbe fínskeho skladateľa **Jeana Sibelia** (1865 — 1957) sa zvláštnym spôsobom stretáva svet 19. a 20. storočia, ožívajú v nej severské mýty a vyvoláva asociácie prírodných scenérií krajiny tisícich jazier. Sibelius hrával doma komornú hudbu, v Helsinkách študoval právo a hru na husliach, no čoskoro sa zameral na kompozíciu, kvôli ktorej odišiel do Berlína a Viedne. V roku 1897 dostal od štátu penziu, aby sa mohol venovať tvorbe. Sibeliove symfonické básne a symfónie sa rýchlo stali jedným zo symbolov modernej fínskej národnej a kultúrnej identity. Hoci skladateľ v mladosti skomponoval tri kompletne sláčikové kvartetá a niekoľko kvartetových častí, *Sláčikové kvarteto d mol, op. 56* je jeho jediným zrelým komorným dielom. Skladba s atypickým formovým členením na päť častí vznikala v rokoch 1908/1909 počas európskeho turné, na ktorom Sibelius dirigoval vlastné skladby. Podtitul „Voces intimae“ sa nachádza v pomalejšej časti kvarteta (nad tromi akordmi v e mol zaznievajúcimi v *ppp* prekvapivo i znepokojujúco uprostred tóniny f mol), ktorá je srdcom kompozície, a naznačuje jej autobiografický charakter. Výraz skladby môže čiastočne súvisieť so Sibeliovými obavami z návratu ťažkej choroby. Dokladajú to aj niektoré denníkové záznamy, kde pri zmienkach o kvartete spomína bolesť a strach o rodinu, ktoré mu prináša život ako daň za hudbu. Sibeliov životopisec Erik Tawaststjerna hľadá za faktom, že skladateľ v kvartetovej tvorbe nepokračoval, psychologické dôvody. „Voces intimae“ i *Štvrtú symfóniu*, ktorá nasledovala, považuje za výsledok extrémnych životných skúseností, za odhaľujúci a mystický pohľad do „doliny tône smrti“, ktorý je zavŕšený katarziou. „*Je to nádherný pocit, jedna z tých vecí, ktoré dokážu vyčariť úsmev na tvári v hodine smrti. Viac nepoviem,*“ napísal skladateľ manželke Aino po skončení práce na kvartete.

ANDREJ ŠUBA

Meta4 String Quartet won the International Shostakovich Quartet Competition in Moscow in 2004. Three years later the young artists carried off the winner's prize from the International Joseph Haydn Chamber Music Competition in Vienna, and for 2008 — 2010 the ensemble was selected as a "BBC New Generation Artist". Currently Meta4 Quartet is one of most successful Finnish ensembles; critics extol the all-sided repertoire, the technical perfection of the playing, and the stage charisma of the four musicians. At the invitation of Convergences International Festival of Chamber Music, Meta4 Quartet in Bratislava will perform music by Joseph Haydn and also works by their compatriots: *Terra Memoria* by the contemporary Finnish composer Kaija Saariaho and the string quartet "*Voces intimae*" by Jean Sibelius.

piatok — 17/9/2021 / 19:00 / veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu
friday / great concert studio of the slovak radio

dialógy

Nora SKUTA klavír / piano

Rupert STRUBER (AT) perkusie / percussion

Martin RUMAN viola / viola

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

program / Hannah Lash (*1981)

C: pre klavír a vibrafón (2011) / C: for Piano and Vibraphone

Miki Skuta (*1960)

Photo dialóg pre vibrafón a klavír (2021) / Photo dialogue for Vibraphone and Piano

Philippe Hurel (*1955)

Tombeau – In memoriam Gérard Grisey (1999)

prestávka / intermission

Johannes Brahms (1833 — 1897)

Klavírne trio a mol, op. 114 (verzia s violou) / Piano Trio in A Minor, Op. 114 (viola version)

I. Allegro

II. Adagio

III. Andantino grazioso

IV. Allegro

„C je skladba založená na rozširovaní hudobného materiálu, ktoré prebieha aditívnym spôsobom na motorickej báze. Dielo je zakotvené a začína oktávami tónu C, od ktorých sa odvíja zvyšok materiálu v neustávajúcom nepretržitom pohybe.“

HANNAH LASH

Americká skladateľka a harfistka **Hannah Lash** (1981) študovala na Eastman School of Music, Cleveland Institute of Music, na Harvarde a na Yale University School of Music, kde pôsobí ako profesorka kompozície. Od roku 2021 vyučuje aj na Mannes School of Music. Jej diela si objednali súbory ako Los Angeles Philharmonic, Minnesota Orchestra, Saint Paul Chamber Orchestra či Arditti Quartet a zazneli v prestížnych amerických koncertných sálach ako Carnegie Hall, Lincoln Center, Tanglewood Music Center a ď. V Európe ju zastupuje vydavateľstvo Schott. www.hannahlash.com

Francúzsky skladateľ **Philippe Hurel** (1955) študoval muzikológiu na Univerzite v Toulouse, kompozíciu u Betsy Jolas a Iva Maleca na Conservatoire National Supérieur de Musique a počítačovú muzikológiu u Tristana Muraila. Pôsobil v parížskom IRCAM-e ako výskumník v oblasti zvuku a pedagóg, vyučoval na Konzervatóriu v Lyone. Hurelove kompozície si objednali renomované súbory súčasnej hudby, Arditti Quartet či Ensemble Intercontemporain a uviedli ich dirigenti ako Pierre Boulez, Esa-Pekka Salonen alebo Reinbert de Leeuw a ď. Skladba *Tombeau, in memoriam Gérard Grisey*, je pocta Gérardovi Griseymu (1946 — 1998), Messiaenovmu žiakovi a skladateľovi, ktorý je spojený so štýlom známym ako spektralizmus. www.philippe-hurel.fr

„Keď Gérard zomrel pracoval som na hravej skladbe pre klavír a vibrafón. Nesmierny žiaľ, ktorý ma náhle zasiahol, ma prinútil zanechať tento projekt, z ktorého nezostalo nič, len nástrojové obsadenie. Akým lepším spôsobom by som mohol vzdať poctu Gérardovi ako napísať vlastnú hudbu, bez odkazu na jeho dielo, bez známky jeho vplyvu? No aj tak na začiatku mojej práce stála brutalita Vortex temporum. Imperatívom bolo neštudovať partitúru, ale absorbovať jej silu ako spôsob metafory. Nikdy

predtým som nebol postavený pred podobnú úlohu. Skladba pripomína rituál, pričom hráč na vibrafóne používa aj ďalšie nástroje ako kravské zvonce, thajské gongy, krotály a woodblocks, aby rušili klavír bez zásahu do ladenia, ako to robieval Grisey. Po prvýkrát moja hudba nebola objektívna. Mal som veľké problémy s výberom materiálu a príležitostné ponechanie priestoru intuícii by asi dedikanta nepotešilo. Dielo je naplnené Griseyho duchom a nemohlo by bez neho vzniknúť. Napokon sme všetci súčasťou spoločnosti, akokoľvek na ňu nazeráme. Je len veľmi málo toho, čo by sme mohli nazvať našim vlastným v najprísnejšom zmysle tohto slova. Musíme prijať a učiť sa, od tých, ktorí tu boli pred nami, i od tých, ktorí sú tu s nami. (Rozhovory s Goethem, 1832).“

PHILIPPE HUREL

„Pôvodná verzia skladby pre husle a klavír pochádza z roku 1996. Primárnou inšpiráciou pre jej vznik bola titulná fotografia z albumu Meredith Monk Book of Days, na ktorom je hudba k filmu s rovnakým názvom. Na obale je ale ešte jeden záber urobený v pauze medzi natáčaniami. Sú na ňom dvaja aktéri filmu: starší bradatý muž, ktorý s výrazom mudrca pozoruje mladé dievča. Obaja majú na sebe jednoduché plášte z vrecoviny. Dievča hľadá priamo do objektívu fotografa, ktorý chce práve urobiť záber a hravo imituje fotografovanie, akoby aj ona chcela urobiť fotografiu fotografa. Dievča, vidiace svet ešte optimisticky, a starec, ktorý má už takmer všetko za sebou, a aj na ešte nepoškvrnenú radosť dievčaťa pozerá z toho uhlu pohľadu. Obaja majú na plášťoch prišité malé symbolické kruhy, ktoré by mohli byť aj hviezdami. Film totiž zobrazuje fantastické apokalyptické vízie židovského dievčaťa. Je to krásny, hlboký moment zo života, ktorý, aj keď z rôznych uhlov pohľadu, sa nás všetkých týka. Samotná hudba vyjadruje vnútorný pokoj, dialóg medzi dvomi subjektmi s mnohými otáznikmi, ale iba s jednou odpoveďou. V pôvodnej verzii, ktorá zaznela v roku 2002 na Konvergenciách v podaní huslistu Benjamina Schmida a autora, bola druhá polovica skladby založená na improvizáciách. Verzia pre klavír a vibrafón, premiérovaná tento rok v Salzburgu, vynecháva improvizácie a poskytuje obom interpretom presne určený notový zápis.“

MIKI SKUTA

Na jar roku 1891 očarila **Johannesa Brahmsa** (1833 — 1897) hra Richarda Mühlfelda (1856 — 1907), prvého klarinetistu jeho obľúbeného orchestra v Meiningene. Mühlfeldovo umenie zaujalo Brahmsa natoľko, že sa rozhodol porušiť svoje rozhodnutie z predchádzajúceho roku viac nekomponovať a ešte v lete napísal v Bad Ischli *Klarinetové trio a mol, op. 114* a nádherné *Klarinetové kvinteto, op. 115*. Tieto „jesenné diela“ doplnili v roku 1894 dve klarinetové sonáty. O triu, ktorého výraz zahŕňa romantickú introspekciu a vážnosť (*Allegro, Adagio*), ľahkosť pôvabného valčíka (intermezzo) i brilantnosť finále s ozvenou tzv. uhorského štýlu, povedal Brahmsov priateľ Eusebius Mandyczewski, že znie akoby boli nástroje do seba zamilované. Skladba môže byť uvedená aj s violou namiesto klarinetu.

ANDREJ ŠUBA

Dialogues of compositional poetics, conversations between piano, percussion and string instruments, in the form of a virtuoso study “in C” by the contemporary American composer Hannah Lash; Philippe Hurel’s homage to the French pioneer of spectralism Gérard Grisey; a new version of a composition by Miki Skuta; and the splendid autumnal music of Brahms’s *Piano Trio* in a version with viola. Music of yesterday and today, music that does not know time. Music that brings together, music as we love it at Convergences. Two members of Österreichisches Ensemble für Neue Musik will appear in the first half of the concert: the outstanding Slovak pianist Nora Skuta, and the Austrian percussionist Rupert Struber.

sobota — 18/9/2021 / 16:00—22:00 / dom albrechtovcov & klarisky
saturday / albrecht house & klarisky concert hall

bratislavská noc komornej hudby

bratislava chamber music night

—bnkh—blok 1 / 16:00 / klarisky

**koncert z diel laureátov skladateľskej súťaže
festivalu komornej hudby konvergenencie**

—bnkh—blok 2 / 17:30 —20:15 / záhrada & dom albrechtovcov

rozhovory o hudbe

bartók / kodály / dohnányi

spoza dverí / čítanie z tvorby milana lasicu

—bnkh—blok 3 / 20:45 / klarisky

hummel / dohnányi

The traditional festival marathon of Konvergenencie with rarely performed works by Johann Nepomuk Hummel and Ernő Dohnányi, composers who lived in Bratislava, reading from texts by Milan Lasica, pre-concert talks and premieres of compositions of young authors, winners of the Konvergenencie Composition Contest 2021.

—bnkh—blok 1 / 16:00 / klarisky

koncert z diel laureátov skladateľskej súťaže festivalu komornej hudby konvergencie

Karolína KRIGOVSKÁ 1. husle / 1st violin

Alžbeta GODOVIČOVÁ 2. husle / 2nd violin

Jakub CHLEPKO viola / viola

Patrik ZASTKO violončelo / cello

Albín BLAHO klarinet / clarinet

Metod PODOLSKÝ kontrabas / double bass

Radka KOVÁČOVÁ klavír / piano

program / Michal Blažek (1992)

The Fallout pre klarinet, husle a violončelo / for clarinet, violin and cello

Richard Grimm (1995)

Sláčikové kvarteto č. 1 / String Quartet No. 1

Luboš Kubizna (1991)

Štruktúry pre klarinet, husle, violončelo a klavír / Structures for clarinet, violin, cello and piano

Barbora Tomášková (1990)

Saojas pre husle, violu, violončelo a kontrabas / for violin, viola, cello and double bass

Sebastián Buch (2003)

Akt pre klarinet, violončelo a klavír / Act for clarinet, cello and piano

Skladateľská súťaž Konvergencií vznikla v roku 2021 s cieľom podporiť vznik domácej tvorby v oblasti komornej hudby a etablovať novú platformu pre stretávanie mladých skladateľov a interpretov, pre ktorých Konvergenzie vytvorili Akadémiu komornej hudby. Do prvého ročníka, ktorý sa uskutočnil vďaka podpore Fondu na podporu umenia, bolo prihlásených 18 diel. Z nich porota v zložení Jevgenij Iršai, Peter Zagar, Adrián Demoč, Igor Karško, Nora Skuta, Ronald Šebesta a Jozef Lupták vybrala päť kompozícií, ktoré zaznejú v rámci Bratislavskej noci komornej hudby.

Michal Blažek je rodák zo Zvolena, kde vyštudoval odbor Výroba hudobných nástrojov, no, ako sám hovorí, viac ho „bavilo vyrábať hudbu samotnú“. Bol žiakom Petra Martinčeka a Petra Grolla na Konzervatóriu v Bratislave. V súčasnosti študuje u Konstantina Ilievského a žije vo Viedni. Skladba *Fallout* vychádza z kontrastu tém klarinetu a huslí s violončelom, protiklady však postupne „konvergujú“.

Richard Grimm je aktuálne študentom prvého ročníka kompozície na pražskej HAMU. Hoci sa hudbe venuje od malička, klasickou hudbou sa zaoberá relatívne krátko. Okrem komponovania a štúdia sa podieľa na experimentálnych projektoch ako Raptor Koch alebo Boh Vajec. Prvá časť *Sláčikového kvarteta č. 1* je jeho prvým rozsiahlejším dielom, v ktorom sa prejavila autorova záľuba v práci s hudobnými miniatúrami.

Luboš Kubizna študuje kompozíciu u Lucie Papanetzovej na VŠMU. Zameriava sa na komornú tvorbu a tvorbu pre deti. Vo svojich skladbách sa vedome vyhýba komplikovanosti, za dôležité považuje kompozičnú logiku, farebnosť a melodickosť. Základným stavebným materiálom *Štruktúr* je rad šiestich tónov (*f, g, as, b, c, es*). Skladba predstavuje „*hru rôznych štruktúr či už melodických, rytmických a harmonických, ktoré sa vrstvia, retrográdne opakujú, a tým vytvárajú jemnú a krehkú skladbu, plnú farieb.*“

Barbora Tomášková je skladateľka, performerka, ktorá žije v Portugalsku a na Slovensku. Vytvorila hudbu k tanečným predstaveniam a filmom. Vo svojej tvorbe, ktorá zaznela doma i v zahraničí, využíva prvky výtvarného umenia a performance. Kompozícia *Saojas* predstavuje hru s rytmom, rytmickými interpoláciami a autorkinými vlastnými modmi.

Sebastián Buch je študentom Bilingválneho gymnázia Dominika Tatarku v Poprade, zároveň študuje kompozíciu na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave u Lukáša Borzíka. Navštevuje tiež hodiny klavíra na ZUŠ vo Svite (P. Čapó). „*S hudbou som začal pomerne neskoro, pred piatimi rokmi, avšak o to viac ma baví. Každý deň cvičím na klavíri a tiež často komponujem. Inšpiráciu hľadám v literatúre, poézii, prírode, obrazoch a filozofii,*“ napísal najmladší ocenený účastník skladateľskej súťaže Konvergencií. Skladba *Akt* je založená na rytmicky variovanom opakovaní sledu akordov, pri ktorom dochádza k narastaniu počtu hlasov a ich permutáciám v rôznych polohách, výsledný tvar spoludefinuje práca s dynamikou.

—bnkh—blok 2 / 17:30—20:15 / záhrada & dom albrechtovcov

bartók / kodály / dohnányi

Peter BIELY husle/violin

Martin RUMAN viola/viola

Jozef LUPTÁK violončelo/cello

rozhovory o hudbe / pre-concert talks

moderuje **Andrej ŠUBA**

program / Béla Bartók (1881—1945)

44 duet pre dvojo huslí Sz. 98 (výber) / 44 Duos for Two Violins Sz. 98 (selection)

Zoltán Kodály (1882—1967)

Duo pre husle a violončelo op. 7 / Duo for Violin and Violoncello in D Minor, Op. 7

I. Allegro serio, non troppo

II. Adagio – Andante

III. Maestoso e largamente ma non troppo lento – Presto

Ernő Dohnányi (1877—1960)

Serenáda C dur pre sláčikové trio op. 10 / Serenade in C Major for String Trio, Op. 10

I. Marcia: Allegro

II. Romanza: Adagio non troppo, quasi andante

III. Scherzo: Vivace

IV. Tema con variazioni: Andante con moto

V. Finale: Rondo

prípád dohnányi

Propagátor Mahlerovej hudby, dirigent Bruno Walter, spomína na svoje krátke pôsobenie v mestskom divadle v Bratislave na sklonku 19. storočia ako na nevelmi inšpirujúce. Mesto, ktoré hudobník pokladal za provinčné, však nežilo celkom nezaujímavý hudobný život. Jeho obraz zanechal v esejách v knihe *Túžby a spomienky* dirigent Cirkevného hudobného spolku, skladateľ a pedagóg Alexander Albrecht. Píše o tradícii uvádzania veľkých diel Beethovena a Haydna v Dóme sv. Martina, o vášni bratislavských mešťanov pre domáce komorné muzikovanie i o nadšení, s ktorým sa stretali koncerty hosťujúcich umelcov, akými boli klavíri virtuózi Liszt či Rubinstein. Napriek istej repertoárovej konzervatívnosti bola Bratislava v posledných desaťročiach „starého sveta“ evidentne miestom, kde sa mohol efektívne rozvíjať mimoriadny hudobný talent štvorice študentov Kráľovského maďarského katolíckeho gymnázia: Franza Schmidta, Ernő Dohnányiho, Bélu Bartóka i samotného Albrechta. Ten sa ako jediný do Bratislavy po štúdiách natrvalo vrátil.

z prešporku do pešti

Ernő Dohnányi sa narodil 27. júla 1877 na Klariskej ulici 12 v rodine profesora matematiky a fyziky, ktorý bol aj zdatným violončelistom. Dohnányiho výnimočný hudobný talent bol zrejmy už od troch rokov. No otec sa obával, aby sa zo syna nestala atrakcia s nálepkou „zázračné dieťa“, preto so systematickým hudobným školením začal až v šiestich rokoch. Významnú úlohu v ňom zohral dómsky organista Karl Forstner. O Dohnányiho talente, ktorý sa čoskoro začal prejavovať i v kompozícii, svedčia aj ohlasy na jeho prvé bratislavské koncerty. V roku 1889 kritik novín *Grenzboten* napísal, že „*ak mu dá Boh silu, aby neprečieňoval svoje schopnosti, ako mnoho mladých klavírnych virtuózov, môže sa z neho stať slávny hudobník.*“ Tieto slová sa naplnili, keď v sedemnástich odišiel študovať na Hudobnú akadémiu do Budapešti k Lisztovmu žiakovi Istvánovi Thománovi. Po jej skončení sa v európskych hudobných metropolách rýchlo etabloval ako jeden z najväčších klaviristov doby. Uspel aj ako dirigent a skladateľ. Za uvedenie *Klavírneho kvinteta č. 1* sa ešte v časoch jeho štúdií zasadil samotný Johannes Brahms.

tiene vojny

Po období intenzívneho koncertovania v Európe i USA a pedagogickom pôsobení v Berlíne sa Dohnányi v roku 1915 vrátil do Budapešti, kde sa stal pedagógom, neskôr riaditeľom Hudobnej akadémie, dirigentom Orchestra filharmonической spoločnosti a v roku 1931 aj hudobným riaditeľom Maďarského rozhlasu. „*Hudobný život v Maďarsku bolo možné zhrnúť do jedného slova – Dohnányi,*“ spomínal neskôr Bartók, ktorého progresívnu tvorbu Dohnányi na svojich koncertoch propagoval. V komplikovaných podmienkach režimov Horthyho a Szalásiho si umelec dokázal podľa vierohodných svedectiev zachovať morálnu integritu. Zablokoval napríklad vznik Hudobnej komory, ktorej vzorom bola nacistická Reichsmusikkammer. Jedným z jej cieľov malo byť aj vylúčenie židovských hudobníkov z umeleckých aktivít v krajine. Mimochodom, na Slovensku klon Reichsmusikkammer vznikol. Snažil sa tiež neúspešne presadiť, aby židovskí študenti Lisztovej akadémie mohli doštudovať napriek tomu, že nemohli byť viac prijímaní a všetci učitelia tohto pôvodu museli do roku 1943 odísť.

V akademickom roku 1942/1943 rezignoval na post riaditeľa práve na protest voči tlaku na prepustenie židovských pedagógov. Podobne sa zachoval aj pri snahe „očistiť“ Budapešťiansku filharmóniu, ktorú bez rasovo motivovaných personálnych zmien udržal až do nacistickej okupácie, potom ju radšej rozpustil. Prenasledovaným hudobníkom preukázateľne pomáhal i osobne, vybavovaním dokumentov aj finančne. Nič z toho nezabránilo, aby sa koncom vojny vo vlasti neobjavil na zozname „vojnových zločincov“. Vtedy s rodinou urobil niekoľko rozhodnutí, ktoré na nezainteresovaných naozaj mohli pôsobiť podozrivo. Najskôr utiekol z Budapešti do časti Rakúska pod kontrolou Spojencov, neskôr emigroval do Argentíny, obľúbenej destinácie ľudí s temnou minulosťou. Boli to vynútené kroky. Pre prvý sa podľa skladateľovho amerického životopisca Jamesa A. Grymesa rozhodol, lebo boli známe jeho protiruské postoje, pre druhý, lebo napriek tomu, že ho Spojenci, rakúske a najskôr i maďarské úrady oficiálne vyhlásili za „čistého“, nemohol v Európe pokračovať v umeleckej činnosti.

v exile

Napriek tomu, že sa ho opakovane zastali viacerí židovskí umelci i jeho vplyvní krajanovia ako Zoltán Kodály či Leó Weiner, Dohnányi, prenasledovaný aj za Atlantikom ohováraním exilovej komunistickej propagandy, už nikdy nezískal umelecký status prislúchajúci jeho talentu. Od roku 1949 pôsobil na Štátnej univerzite na Floride, zomrel počas nahrávania v roku 1960 v New Yorku. V roku 1968 ho v Maďarsku zbavili všetkých obvinení, v roku 1990 mu bolo udelené najvyššie štátne vyznamenanie, Kossuthova cena.

Klavírne kvinteto č. 2 es mol, op. 26 pochádza z roku 1914, kedy sa Dohnányi ako skladateľ i klavirista nachádzal na vrchole svojej kariéry. Dielo malo premiéru v Berlíne 12. novembra 1914, spolu so skladateľom ho uviedli členovia Klinglerovho kvarteta.

ANDREJ ŠUBA
písané pre .týždeň

spoza dverí / čítanie z tvorby milana lasicu (1940 — 2021)

Boris FARKAŠ rozprávač / narrator

Tomáš HUDÁK výber textov / selection compiled by

Dorota NVOTOVÁ spev, klávesy / voice, keyboard

„Umelci sú ješitní a myslím si, že to tak má byť. Doslova nesú svoju kožu na trh, a preto musia byť nedotkliví. Túžia po úspechu, a preto sú vzťahovační. Vedia o svojich chybách a sú hákliví, ak im ich niekto iný verejne pripomína. Myslím, že na to všetko majú umelci právo. Len jedno by si mali odpustiť. Reči o tom, že kritika pomáha, pretože je to zrkadlo, v ktorom... atď. Sú to táraniny. Priznajme to otvorene, tak ako to urobila Gertruda Steinová, keď povedala: „Umelec nepotrebuje kritiku, ale uznanie. A ak ju potrebuje, nie je umelec.“

MILAN LASICA: PIESNE A INÉ TEXTY (Q 111, 2003)

„Oveľa častejšie, ako po slobode, túžia ľudia po rovnosti. Nečudujem sa. Sloboda je možnosť výberu. To je niekedy dosť zložitá. Keď máte na výber, znervózniete. Začnete si klásť znepokojivé otázky. Čo si mám vybrať? Ktorá možnosť bude najvhodnejšia? Z čoho budem mať najväčší osoh? Vyberáte, pravdaže, po zrelej úvahe. Zrelá úvaha zaberie veľa času. Sú ľudia, ktorí nad zreloú úvahou strávia celé roky. Niektorí aj celý život. A umierajú nerozhodnutí. Ale s pocitom, že mali možnosť. Sú takí, čo sa rozhodnú a vyberú si. A až potom nastane peklo. Vybral som si správne? Nemal som radšej zvoliť inú možnosť? Možno som mal ešte počkať. Prečo som sa ponáhlal? Bol som pod tlakom... A tam sa to spustí. Začnete hľadať dôvod zlého výberu, nesprávneho rozhodnutia. Nájdete ho rýchlo. Samozrejme, je mimo vás. Na vine môže byť manželka (to najčastejšie), deti (sú naporúdzli), politická situácia (hodí sa vždy), Spojené štáty (veľmi aktuálne), nepravdivé okolie (konštantná príčina), počasie (ak sú vyčerpané ostatné možnosti). Takže, ak si nedokážete vybrať nijakú z možností, umierate s pocitom, že ste o čosi prišli. Ak si vyberiete, celý život lutujete, že ste nevyberali inak. Tiež, ako v prvom prípade, umierate s pocitom, že ste o čosi prišli. Výsledok je rovnaký – pobabraný život. Nasleduje vzdych – kašlem na takú slobodu! O čo prostejšie to je, ak vládne rovnosť.“

MILAN LASICA: BODKA. FEJTÓNY (FORZA, 2007)

„Moje snívanie bolo skoro vždy celkom nevinné a často sa krútilo okolo muziky. Sweet music a swing, to je hudba môjho srdca a často som sníval o tom, že som muzikantom, klaviristom, prípadne saxofonistom a hrám s veľkým bandom (saxofón) alebo s malou skupinou (klavír). Koniec koncov na klavíri som hrával aj celkom sám. Teda pri snívaní. Príjemný podnik, nehučne sa pohybujúci personál, zopár štamgastov, ja za klavírom vyšívam evergreeny a po čase pridám aj spev. I love you, for sentimental reason... Jazzová náladička, pohoda. Náročky píšem jazzová a nie džezová, lebo mi je to také smiešne, ako keby ste namiesto fujara písali foojara. Ale o to nejde. Ide o to, že snívanie sa stalo skutočnosťou. A že som prednedávnom s big bandom Bratislava Hot Serenaders spieval na pražskom swingovom festivale vo vinohradskom Národnom dome. Normálne, regulárne. Tri veci. Pravdu mal Kipling, keď napísal, že kto chce uskutočniť svoj sen, musí sa zobudiť. A možnože ešte driemem.“

MILAN LASICA: SPOZA DVERÍ (IKAR, 2003)

„Smrť je to jediné, čo sa nedá napláňovať. Asi aj preto, že život nie je výlet s cestovnou kanceláriou, ktorá vám zaručuje iba príjemné zážitky. Neviem si celkom dobre predstaviť, ako by to vyzeralo, keby sme sa hneď ako začneme vnímať majestátnosť smrti dozvedeli, že keď na to príde, môžeme o nej rozhodnúť sami. Že sa môžeme pobrať ta heť, ako sa vraví v Pliešovciach, keď sa nám zunuje žiť alebo keď nás život začne bolieť. Tak ja už pomaly pôjdem, majte sa tu dobre, a keby dačo – viete, kde ma nájdete. Ak by to malo byť takto, som presvedčený, že ľudia by žili večne. Ešte sa mi akosi nechce, mám tu ešte voľačo povybavovať, hádam na budúci rok, uvidíme, nič nesľubujem. Ale už by bolo načase, vraví Smrť, už mám aj kosu nabrúsenú, nezdržuj, mám aj iných zákazníkov. Počkaj ešte, vraví smrteľník, musím sa pobaliť. Načo by si sa balil, tam nebudeš nič potrebovať. Ale hádam aspoň zubnú kefku, pokúša sa smrteľník detinsky odďaľovať definitívny odchod. A nemohla by si prísť ráno, chcem sa večer pozrieť na správy, či sa dačo nezomlelo. A potom by som si ešte pozrel Sito. A predstavte si tú hrôzu, že by o vašom konci mala rozhodovať nejaká komisia, ktorej zloženie odhlasovali v parlamente.“

MILAN LASICA: SPOZA DVERÍ (IKAR, 2003)

—bnkh—blok 3 / 20:45 / klarisky

hummel / dohnányi

Peter BIELY 1. husle / 1st violin

Daniel RUMLER 2. husle / 2nd violin

Martin RUMAN viola / viola

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Miki SKUTA klavír / piano

Martina KUŠTÁROVÁ flauta / flute

Matúš VELAS hobojs / oboe

Martin NOVÁK^{-CZ} lesný roh / French horn

Martin RUMAN viola / viola

Andrej GÁL violončelo / cello

Tibor NAGY kontrabas / double bass

Jordana PALOVIČOVÁ klavír / piano

program / Ernő Dohnányi (1877—1960)

Klavírne kvinteto č. 2 es mol op. 26 / Piano Quintet No. 2 in E-flat Minor, Op. 26

I. Allegro

II. Intermezzo

III. Moderato

Johann Nepomuk Hummel (1778—1837)

Klavírne septeto č. 1 d mol op. 74 / Septet No. 1 in D Minor, Op. 74

I. Allegro con spirito

II. Menuetto: Scherzo

III. Andante con variazioni

IV. Finale: Vivace

v tieni romantikov

Z Bratislavy pochádza hudobník, ktorého meno sa v jeho dobe vyslovovalo jedným dychom s Mozartovým a Beethovenovým. On sám nazýval Mozarta učiteľom, Haydna otcom a Beethovena priateľom. „V 30. rokoch 19. storočia by priemerný znalec hudby vyhlásil, že Beethoven, Mozart a Hummel boli traja najväčší skladatelia, ale oveľa radšej by počúval Onslowa, Riesa, Kalkbrennera...“ napísal v skvelej ukážke popularizačného písania *Skladatelia vážnej hudby* Harold C. Schonberg. Dnes publikum nemá problém s Beethovenom a Mozartom, no klavírny virtuóz, skladateľ, dirigent a pedagóg **Johann Nepomuk Hummel** (1778—1837) nie je stále celkom docenený. Pritom jeho najlepšie skladby majú mozartovskú ľahkosť, pevnú haydnovskú stavbu a vo vrcholných okamihoch sa dokážu dotknúť i beethovenovských hĺbok. A ak sa človek započúva napríklad do Hummelových klavírných koncertov a mol alebo h mol, počuje veľmi zreteľne romantikov. Nie náhodou bol podľa Franza Liszta Hummel jedným zo skladateľov, ku ktorého dielam sa ustavične vracal Fryderyk Chopin.

bratislava, viedeň, eisenstadt, weimar

V Pressburgu, dnešnej Bratislave, pulzoval v druhej polovici 18. storočia čulý hudobný život. V relatívnom bezpečí pred tureckým ohrozením obývala prosperujúce hlavné a súčasne korunovačné mesto Uhorska šľachta, ktorá milovala umenie a na hudobníkov pôsobila ako magnet. Tieto podmienky priviedli v roku 1754 do mesta z Rakúska aj huslistu Johanna Hummela, ktorý tu pôsobil ako člen orchestra grófa Antona Grassalkovicha, hudobník v divadelnom orchestri a neskôr učiteľ hudby na vojenskej akadémii v Senci. Dvadsaťštyriročný Hummel sa v Bratislave oženil s dcérou meštana a z tohto manželstva sa 14. novembra 1778 narodil Johann Nepomuk Hummel. Jeho rodný dom, v ktorom dnes sídli skladateľovo múzeum, možno navštíviť na Klobučníckej ulici. Hummel bol zázračným dieťaťom a v hudbe sa zdokonaľoval s neuveriteľnou ľahkosťou: štvorročný čítal noty, päťročný hral na husliach, šesťročný na klavíri. Výnimočný talent tak upútal Mozarta, že sa sedemročného chlapca rozhodol bezplatne učiť. Hummel strávil v jeho domácnosti vo Viedni dva roky. Status Mozartovho žiaka mu neskôr urobil potrebnú reklamu na koncertných cestách. No súčasne mal možnosť spoznať i odvrátenú stránku génia, ktorý si ani na vrchole tvorivých síl nedokázal usporiadať život. Je zaznamenaná príhoda, ako Mozart po neskorom príchode domov prikázal manželke Hummela zobudiť, dať mu pohár vína a rozospátý chlapec musel hrať. Vzťah učiteľa a výnimočného žiaka pretrval, Hummel neskôr upravil niekoľko Mozartových skladieb, dirigoval jeho diela a dokonca učil jeho syna Franza Xavera Mozarta.

Po uplynutí dvoch rokov u Mozarta sa Hummel – podobne ako v detstve jeho učiteľ – vydal so svojím otcom na koncertné cesty po Európe. Po návrate do Viedne začiatkom roku 1793 pokračoval v štúdiu u dobových hudobných autorít, medzi ktoré patrili aj z Mozartovej smrti obviňovaný Salieri a Johann Georg Albrechtsberger. V tom období nadviazal búrlivé priateľstvo s Ludwigom van Beethovenom, ktoré pretrvalo až do skladateľovej smrti a bolo do určitej miery poznamenané rivalitou medzi obidvoma hudobníkmi. Od roku 1804 pôsobil Hummel na odporúčanie Josepha Haydna ako kapelník na dvore kniežata Esterházyho v Eisenstadte. Skomponoval tu viacero chrámových diel nadväzujúcich na Haydna, no nespokojnosť s podriadeným postavením ho prinútila odísť, tak ako o pár rokov neskôr z podobného postu v Stuttgarte. No i potom hľadal stabilné miesto, ktoré by mu zároveň poskytovalo dostatočnú voľnosť. To sa podarilo, keď v roku 1819 podpísal výhodný kontrakt na miesto kapelníka vo Weimare, kde zotrval až do konca života. Bez toho, aby cudzinec stretol Goetheho a počul Hummela hrať, nebola návšteva mesta kompletná.

2022

brahms

„Ich denke nur MUSIK.

Ich bin verliebt in die MUSIK –

ich liebe die MUSIK,

ich denke nichts als sie und an anderes nur,

wenn es mir MUSIK schöner macht.“

k o n v e r g e n c i e

virtuóz

Hummel sa narodil do epochy cestujúcich virtuózov. Situácia v Európe sa okolo prelomu storočí relatívne stabilizovala a nové meštianske publikum túžilo po hudbe, za ktorú bolo ochotné platiť. Po turné v mladosti podnikal Hummel aj v nasledujúcich rokoch rozsiahle cesty po Európe a tieto aktivity mal u svojich zamestnávateľov zaistené zmluvou. Koncertoval v Nemecku, Rakúsku, Holandsku, Belgicku, Anglicku, Francúzsku i Rusku a trikrát sa objavil i vo svojom rodnom meste. Ako mnohí, aj Hummel hrával najmä vlastné skladby a bezmedzné nadšenie až do neskorého veku vyvolával svojimi improvizáciami. „*Poetickosť výrazu a sila jeho umenia sa odráža najviac v improvizáciách, v ktorých je Hummel úplne výnimočný a nemá rovného,*“ napísal nadšené parížsky kritik v roku 1830 a s podobnými svedectvami sa bolo možné stretnúť, kdekoľvek sa ako klavirista objavil. Odrasť tejto schopnosti sa dá nájsť v jeho klavírných fantáziách a variáciách. Hoci na poslucháčov pôsobilo čaro okamihu, v *Klavírnej škole* z roku 1828 Hummel odhaľuje čitateľovi pozadie svojej schopnosti improvizovať. Okrem prirodzených daností a fantázie spomína dokonalú znalosť kompozičného remesla, obsiahnutie diel starších i novších majstrov pre orientáciu v štýle a technickú istotu, racionálny nadhľad nad hudobným priebehom a sledovanie reakcií poslucháčov. Hummel bol virtuózom, pre ktorého nebol neprekonateľný žiadny technický problém v rámci estetiky viedenskej klavírnej hry. Táto možnosť ho niekedy zvädzala k brilantnosti, ktorá nebola vždy v rovnováhe s obsahom diela – v súvislosti s niektorými jeho skladbami sa táto kritika objavuje až dodnes. No hudba ako krásna hra bola jednou z požiadaviek doby, ktorej vkus nediktovali len znalci, ale čoraz viac aj „konzumenti“.

dielo

Ako interpret bol Hummel podľa svedectiev géniom, bol aj vyhľadávaným učiteľom, obdivovaným dirigentom a ako skladateľ dosiahol podľa mnohých maximum, ktoré umožňuje výnimočný talent. V jeho kompozičnom odkaze možno nájsť diela eklektické a brilantné, ako sú koncerty pre fagot a trúbku, banálne potpourri určené na zábavu, rarity ako *Koncert pre mandolínu a orchester*, no i vysoko individuálne a intímne ako je *Sonáta fis mol*, klavírne koncerty smerujúce k romantikom i dve klavírne septetá, očarujúce svojou zvukovosťou kombinujúcou dychové a sláčikové nástroje. *Septeto č. 1 d mol, op. 74* pre klavír, flautu, hoboje, lesný roh, violončelo, violu a kontrabas je Hummelovým dielom z roku 1816, ktoré si svoju popularitu dokázalo udržať v priebehu celého storočia. Dôvodom bola atraktívna kombinácia nástrojových farieb, virtuozity a výrazu oscilujúceho medzi dramatickosťou, pôvabom a hravosťou. Dramatické *Allegro con spirito* strieda *Menuet* (v skutočnosti výrazom viac scherzo), nasledujú variácie (*Andante*) a brilantné finále spájajúce sonátovú formu a rondo. Hummel neskôr skladbu prepracoval pre klavírne kvinteto s kontrabasom.

epilóg

Hummel sa azda narodil príliš neskoro, aby sa stal „klasikom“, a príliš skoro, aby sa stal romantikom. Jeho hudba navyše nebola titanskou vzburou ani vyjadrením novej doby, ktorej pomohol otvoriť dvere, skôr impozantným ornamentom na opone zatiahnutej za epochou viedenských majstrov Haydna, Mozarta a Beethovena. Nebol bohémom, starostlivo usmerňoval svoju kariéru, stál pri zrode organizácií starajúcich sa o autorské práva a zomrel ako bohatý človek. Romantickí radikáli ako Robert Schumann ho podozrievali, že usadený život vo Weimare, kde sa popri hudbe oddával prechádzkam a záhradkárčeniu, zbavil jeho hudbu iskry. V konverzačnom lexikóne z roku 1840 sa možno dočítať, že „jeho hudba len nedávno vyšla z módy“.

ANDREJ ŠUBA
písané pre .týždeň

nedeľa — 19/9/2021 / 19:00 / veľký evanjelický kostol
sunday / great evangelical church

solī deo gloria

bach / messiaen / rinck / improvizácie

Ján Vladimír MICHALKO organ / organ

Juraj BARTOŠ trúbka / trumpet

Boris LENKO akordeón / accordion

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

program / Johann Christian Heinrich Rinck (1770 — 1846)

Prelúdium a fúga č. 12, op. 55 (B-A-C-H) / Prelude und fugue No. 12, Op. 55 (from Practische Orgelschule Vol. 5)

sólové improvizácie na B-A-C-H / improvisation on B-A-C-H

Johann Sebastian Bach (1685 — 1750)

Chorálová predohra „Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ“ BWV 639

Chorale prelude „Ich ruf zu dir Herr Jesu Christ“ BWV 639

Olivier Messiaen (1908 — 1992)

Livre du Saint-Sacrement: I. Adoro te: „Je vous adore, ô Divinité cachée!“

(„Vzývam Ťa v pokore, skrytá Božskosť!“)

Le Banquet céleste: „Celui qu mange ma chair et boit mon sang demeure en moi et moi en lui.“

(„Kto je moje telo a pije moju krv zostáva vo mne a ja v ňom.“ J 6, 56)

improvizácia na modálnu tému / improvisation on a modal theme

(modus 1 O. Messiaena)

hommage à J.V.M.

Stretli sme sa dávno. Náhodou. Obaja máme nástroje s registrami. Preto. Náhoda? Bodaj by každý stretol človeka, ktorý ho vie múdro viesť a pomáhať vyviesť z hlúposti. Človeka, bez ktorého fungovať viem, ale s množstvom chýb a nedomyslení. Obdivujem, neviem, tuším... Odkiaľ pramení tá sila okamžitého odhalenia pravdy. Tej múdrej pravdy. Pravdy, ktorá chráni storočia, pravdy právd, tej, ktorá sa neospravedlňuje, nebojuje, nesnaží sa. Je. Hudba. Chodte si ho vypočuť. Tie ucelené skladby, logicky skomponované. Ale omyl. To je improvizácia. To nie je z papiera. To je z hlavy. Z múdrosti. Ja neverec mám bližšie k viere. Pritom o Bohu sa nebavíme. Ale je v každom jeho slove. V každom hľadaní. V každej pravde. V hudbe. Múdrost je to, čo najviac obdivujem. Múdrost, ako chápať Boha. A preniesť ho sem. Vďaka Ti, Pane.

BORIS LENKO

Text bol uverejnený v časopise *Hudobný život* 7–8/2021.

“Soli Deo Gloria” (Glory to the One God): with these words Johann Sebastian Bach used to end his scores. This concert, compiled from works by Bach, Olivier Messiaen and Johann Christian Heinrich Rinck plus improvisations, will be an act of homage to a royal instrument and its master, and to the art of the Slovak organist Ján Vladimír Michalko, teacher and for many years cantor at the Large Lutheran Church, who is celebrating one of the milestone years of life. “Playing the organ is an expression of will charged with a vision of eternity,” wrote the famous French organist and composer Charles-Marie Widor. Come and feel that.

nedeľa — 26/9/2021 / 19:00 / veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu
sunday / great concert studio of the slovak radio

beethoven—brahms—bruch

Igor KARŠKO husle / violin

Marián SVETLÍK husle / violin

Andrej BARAN husle / violin

Peter ŠARAY husle / violin

Martin RUMAN viola / viola

Daniel RUMLER viola / viola

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Katarína ZAJACOVÁ violončelo / cello

Robert VIZVÁRI kontrabas / double bass

program / Ludwig van Beethoven (1770 — 1827)

Bagately / Bagatelles, opp. 33, 119, 126 (výber/selection)

upr. pre sláčikové sexteto / arr. for string sextet D. Rumler

6 bagatel, op. 126 / 6 Bagatelles, Op. 126

č. 2 g mol: Allegro

11 bagatel, op. 119 / 11 Bagatelles, Op. 119

č. 11 B dur: Andante ma non troppo

č. 5 c mol: Risoluto

7 bagatel, op. 33 / 7 Bagatelles, Op. 33

č. 5 C dur

Bagatela č. 25 a mol WoO 59 „Pre Elišku“ / Bagatelle No. 25 A Minor, WoO 59 „Für Elise“

Johannes Brahms (1833 — 1897)

Sláčikové sexteto č. 1 B dur, op. 18 / String Sextet No. 1 in B-flat Major, Op. 18

I. Allegro ma non troppo

II. Andante ma moderato

III. Scherzo: Allegro molto

IV. Rondo: Poco allegretto e grazioso

prestávka / intermission

Max Bruch (1838 — 1920)

Sláčikové okteto B dur / String Octet, Op. posthum.

I. Allegro moderato

II. Adagio

III. Allegro molto

Two major works of romanticism are presented in the final concert of Convergences: *String Sextet No. 1 in B flat Major* by Johannes Brahms and the late *String Octet in B flat Major* by Max Bruch. Replete sound of strings, dialogues of instruments, dramatic gestures, powerful emotions, moments of intimacy and introspection. This concerto for string instruments has been studied for the festival by the Swiss-based violinist Igor Karško.

„Brahms sa niekedy vydáva podvedome po Bachových cestách, v ktorého umení sa cíti byť doma,“ napísal v roku 1892 prvý z Bachových životopiscov Philipp Spitta. Príkladom môže byť aj pomalá časť Brahmsovho *Sexteta č. 1 B dur, op. 18* – variácie pripomínajúce barokovú tému známu ako „La folia“. Hudba však súčasne obsahuje aj znaky tzv. uhorského štýlu, ktorý skladateľ poznal aj vďaka priateľstvu s huslistami Eduardom Reményim a Josephom Joachimom. Nie je bez zaujímavosti, že huslový virtuóz Ede Reményi (1828, Miškolec – 1898, San Francisco), ktorý začiatkom 50. rokov 19. storočia absolvoval turné s Brahmsom, podporil v roku 1869 počas návštevy Banskej Bystrice skladateľské ambície jediného významného slovenského romantického skladateľa Jána Levoslava Bellu (1843, Liptovský Mikuláš – 1936, Bratislava). Brahmsovo *Sexteto B dur* z roku 1859 patrí (spolu s *Klavírnym triom H dur*) k prvým zo skladateľových majstrovských komorných diel, ktoré ho v očiach súčasníkov urobili, oveľa rýchlejšie než jeho koncerty a symfónie, dedičom Beethovena. V obsadení nemá skladba veľa predchodcov, azda najznámejšie sú sextetá Luigiho Boccheriniho (1743 – 1805). Použitie dvoch violončiel umožnilo Brahmsovi naplno využívať farebné, výrazové i melodické možnosti nástroja, ktorého zvuk mu bol mimoriadne blízky. Skladateľ zveruje violončelu hneď vrúcnu hlavnú tému prvej časti (*Allegro ma non troppo*). Už zmienená pomalá časť (*Andante, ma moderato* vo vážnej tónine d mol), po ktorej nasleduje rustikálne tanečné *Scherzo* a záverečné elegantné rondo (*Poco Allegretto e grazioso*), existuje aj v úprave pre klavír. Táto verzia bola narodeninovým darom pre Kláru Schumannovú. Tá sa zúčastnila aj na premiére *Sexteta* pod vedením Joachima v roku 1860 v Hanoveri, po ktorej napísala: „Bolo to krajšie než som očakávala a moje očakávania boli vysoké.“

Napriek tomu, že nemecký skladateľ **Max Bruch** (1838 – 1920) skomponoval niekoľko opier, oratórií, symfónií a šesťnásť skladieb pre sólový nástroj s orchestrom, v povedomí publika žije jeho dielo takmer výlučne vďaka mimoriadne obľúbenému *Koncertu pre husle g mol, op. 26*. Príležitostne je možné počuť aj *Škótsku fantáziu* alebo *Kol Nidrei* pre violončelo a orchester. Bruch je tiež autorom relatívne málo známej komornej hudby, v ktorej ho ovplyvnili Mendelssohn, Schumann a neskôr i Johannes Brahms. V rámci tohto žánru patrí špecifické miesto *Sláčikovému oktetu B dur* z roku 1920, ktoré sa stalo skladateľovým posledným dielom. *Okteto* ponúka poslucháčovi v koncentrovanej podobe esenciu Bruchovho štýlu – melodicnosť, sýty, takmer orchestrálny zvuk sláčikov, ktorý podčiarkuje použitie kontrabasu, a romantickú vrúcnosť výrazu zafarbenú nostalgiou a smútkom zo straty manželky a syna. Skladateľ ukončil prácu na *Oktete* v marci, 2. októbra 1920 zomiera vo veku 82 rokov v Berlíne. V dobe vzniku mohla Bruchova skladba v kontexte novátorských diel Stravinského alebo Bartóka pôsobiť ako relikv z predchádzajúceho storočia. Časový odstup umožňuje kvality hudby, ktorú editor kritického vydania *Okteta* Thomas Wood nazval skladateľovým „testamentom“, oceniť veľkorysejšie. Autograf *Okteta* bol stratený až do roku 1986, kedy sa objavil na aukcii v New Yorku, kde ho kúpil súkromný zberateľ. Od neho sa noty dostali do vlastníctva Rakúskej národnej knižnice.

ANDREJ ŠUBA

continuo

podcast festivalu konvergenzie

o hudbe, komornej hudbe, hudobníkoch, festivalových novinkách, ale aj o tom, čo sa okolo nás deje

- 11** Marián Varga – (auto)portrét slobodného umelca
- 12** Piazzolla: Poézia tanga medzi životom a smrťou
- 13** Piazzolla: stretnutia so živou hudbou
- 14** Hudba, ktorá spája – program festivalu Konvergenzie 2021

počúvajte na:

Podbean
Apple Podcasts
Spotify

u. fond
na podporu
umenia

vznik podcastu continuo
z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

profily interpretov

Rasto Andris (píšťaly, fujara, drumblá, gajdica) – je rodák z Podpoľania, regiónu, ktorý ho inšpiroval k spoznávaniu tradičného inštrumentára. Postupne si osvojil hru na aerofo-nických ľudových hudobných nástrojoch (fujara, pastierska šesťdierková píšťala, koncová píšťala, valašská flautička, rôz-ne druhy gájd, gajdic, drumblí a i.). Po absolvovaní odboru Etnografia na UKF v Nitre pôsobil dve desaťročia ako hudobný redaktor v Slovenskom rozhlas. Od r. 2000 je členom hudob-ného zoskupenia Z. Mojžišovej. Žije v Bratislave a Rozbehoch na Záhorí, kde sa okrem hudby venuje aj výtvarnému umeniu.

Andrej Baran (husle) – študoval na Konzervatóriu J. L. Bel-lu (P. Strenáček), na Pražskom konzervatóriu a AMU v Prahe (J. Pazdera) a na Akadémii umení v B. Bystrici (J. Podhoran-ský, J. Špitková). Zúčastnil sa na stážach a kurzoch u význam-ných osobností (G. Pichler, H. Shaham, E. Haffner, H. Fujiwa-ra, S. Azizian). Bol členom Muchovho kvarteta, pôsobí v duu Slavonic, je členom skupiny prvých huslí v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu.

Juraj Bartoš (trúbka) – interpret, aranžér, skladateľ, význam-ná osobnosť (nielen) slovenskej jazzovej scény. V r. 1991 založil orchester Bratislava Hot Serenaders patriaci medzi svetovú špičku v interpretácii hudby 20. a 30. rokov 20. storočia. Je tiež zakladajúcim členom zoskupení The Quartet a Hot House Quintet. Okrem aranžovania jazzovej hudby sa venuje aj kom-ponovaniu, účinkuje v renomovaných európskych jazzových telesách, spolupracuje s orchestrami (Slovenská filharmónia, SOSR, ŠfK, Pražský komorný orchester, Komorná filharmónia Pardubice a d.). Je držiteľom viacerých ocenení (Cena La-dislava Martoníka, Jazzový Kája, Cena Akadémie populárnej hudby Aurel, Cena Nadácie Tatra banky za umenie, Cena Frica Kafendu, Cena Gustava Broma a i.). Od r. 2004 vedie jazzové interpretačné semináre a kurzy v rakúskom Poysdorfe.

Peter Biely (husle, viola) – študoval na Konzervatóriu v Bra-tislave (T. Nedelceva, A. Vrtel). Ako 18-ročný vyhral štipen-dium v USA, kde absolvoval majstrovský kurz u slávneho Josefa Gingolda. Vo vzdelávaní pokračoval na Yale Uni-versity, kde sa venoval hre na husliach (S. Harth), komornej (Tokyo String Quartet) a barokovej hudbe (J. Schroder). Pôsobil v Assai String Quartet, s ktorým získal viacero cien a vystúpil v Carnegie Hall. V r. 1995 nahral CD s Ahmadom Jamalom. Po návrate na Slovensko bol vedúcim skupiny 2. huslí v Cappelle Istropolitane. Od r. 1997 je 2. koncertný

majster Granadského komorného orchestra, spoluzaložil Granadský barokový orchester. Komornej hudbe sa venuje v súboroch Ars Nova Cuarteto a Ecos Trio. Venuje sa tiež jazzrockovej fúzii flamenca (Mesopotamia, T.O.M.).

Albín Blaho (klarinet) – štúdium hry na klarinete na Konzer-vatóriu v Bratislave (P. Drlička) ukončil s ocenením „najlepší absolvent roka“, v súčasnosti v štúdiu pokračuje na JAMU v Brne (M. Polák, V. Spílka). Je víťazom Súťaže slovenských konzervatórií, na ktorej získal aj 3. miesto v kategórii Komor-ná hra. Je držiteľom ceny Viva Musica Grand Prix 2017. Ako sólista sa predstavil s Komorným orchestrom Konzervató-ria, v r. 2019 debutoval ako sólista v Slovenskej filharmónii so Symfonickým orchestrom Konzervatória. Spolupracoval so Slovenským inštitútom v Berlíne, Varšave a Viedni.

Robert Cohen (violončelo) – britský violončelista a di-rigent patrí medzi popredných interpretov súčasnosti. Už ako 12-ročný debutoval v Royal Festival Hall v Londýne, jeho výnimočný talent usmerňoval W. Pleeth, ale tiež J. du Pré, A. Navarra či M. Rostropovič. Debutová nahrávka Elgarovho Koncertu pre violončelo, ktorú realizoval ako 19-ročný, zís-kala niekoľko ocenení za predaj štvrt milióna platní len vo Veľkej Británii. Ďalšie ocenené nahrávky (od Bachových *Suít pre sólové violončelo*, cez najznámejšie violončelové kon-certy až po violončelový koncert M. Feldmana) nahral pre spoločnosti EMI, SONY, Deutsche Grammophon, DECCA, Collins a i. S mimoriadnym ohlasom sa stretlo jeho naštudo-vanie diela *Koncert „Rieka“* britskej skladateľky S. Beamish, skomponovaného pre R. Cohena a Academy St. Martin in the Fields. R. Cohen koncertoval po celom svete s renomovanými orchestrami pod taktovkou dirigentov ako C. Abbado, M. Jan-sons, N. Marriner, K. Masur, R. Muti, S. Rattle, M. Tilson-Tho-mas, O. Vänskä a i. Bol komorným partnerom osobností ako Y. Menuhin, M. Pressler, L. Kavakos, M. Quarta a K. Zimmerman. So súborom Amadeus Quartet nahral Schubertovo *Kvinteto* pre DG. Je vyhľadávaným pedagógom a vedie interpretačné kurzy po celom svete. Pedagogicky pôsobil na Konzervatóriu v Lugane, je profesorom na Royal Academy of Music v Lon-dýne. Do r. 2018 pôsobil ako violončelista v legendárnom Fine Arts Quartet. Je autorom viacerých populárnych roz-hlasových a televíznych relácií, hrá na nástroji D. Tecchlera „Ex Roser“ z r. 1723. / www.robertcohen.info

Boris Farkaš (slovo) – rodák z Ratkovej, študoval na VŠMU v Bratislave. Pôsobil v Divadle Andreja Bagara v Nitre, na No-vej scéne, od r. 1990 je členom Divadla Astorka Korzo 90’.

Okrem divadla, kde dvakrát získal ocenenie DOSKY – Cena za najlepší mužský herecký výkon sezóny (1998, 2000), je známy aj z viacerých filmových úloh a dabingu. Účinkoval v Slovenskej filharmónii (rozprávač v Beethovenovom *Egmontovi*, cyklus Hudba a slovo), v diele B. Martinu *Hry o Márii* sa v SND predstavil v hovorenej úlohe. Okrem herectva sa venuje aj karikatúram a ilustrácii.

Nicolas Fiszman (basová gitara) – predtým ako sa začal naplno venovať basgitare študoval hru na gitare u belgického folkového gitaristu Benjaminu Bertranda a neskôr v triede jazzového gitaristu Philipa Catherineho. Ako 20-ročný sa stal basgitaristom Pili Pili Band Jaspera van't Hofa. Spolupracoval s progrockovou skupinou Cos, speváčkou Maurane, Christian Escoudé Quartet, ale tiež s L. Corryelom, D. Lockwoodom, M. Katchem, J. Zawinulom, Ch. Anzavourom, J. Hallidayom a Philip Catherine Quartet (so saxofonistom Charlie Marianom a perkusionistom Trilokom Gurtu). Ako štúdiový hudobník sa podieľal na stovkách nahrávok. K Fiszmanovým aktivitám patrí aj produkovanie hudby. Od r. 1991 sa angažoval aj ako skladateľ, aranžér a producent africkej výtvarníčky Khadja Nin. Spolu s E. Serrom je spoluautorom soundtrackov k filmom *Rollerball* a *Bullet Proof Monk*. Od r. 2005 je členom skupiny Dominic Miller Band.

Andrej Gál (violončelo) – študoval na Konzervatóriu (K. Filipovič) a na VŠMU (J. Podhoranský) v Bratislave. Absolvoval majstrovské kurzy u R. Wallfische, J. Waltza a členov Alban Berg, Smetana, Janáček a Hagen kvartet. V r. 1997—2002 bol vedúcim violončelovej skupiny v rôznych mládežníckych orchestroch. Od roku 2001 je členom SKO B. Warchala. Bol členom Quasars Ensemble a Ostravskej bandy. Ako sólista sa predstavil s Janáčkovou filharmóniou, SKO B. Warchala a Quasars Ensemble. Hrá tiež na barokovom violončele, príležitostne koncertuje s Musikou aeterna. V rôznych improvizovaných zoskupeniach spolupracuje s M. Tóthom. Účinkoval na významných pódiiach a festivaloch (Lincoln Centre, Carnegie Hall, Parížske konzervatórium, Bachfest Leipzig, Pražská jar, Varšavská jeseň, Ostravské dni novej hudby, Tokio, Los Angeles, Berlín, Lisabon, Moskva, St. Petersburg a ď.)

Alžbeta Godovičová (husle) – je študentkou VŠMU v triede J. Horvátha. Pravidelne sa zúčastňuje projektov pre podporu mladých talentov European Music Campus v rakúskom Grafenegg a Royal Concertgebouw Orchestra meets Europe. Zúčastnila sa projektu Pannon Youth Orchestra Einklang. V súčasnosti je členkou Slovenského mládežníckeho orches-

tra, NANOVO ensemble a komorných zoskupení LatrioLa a StoriesQuartet. Pravidelne sa zúčastňuje interpretačných kurzov a kurzov komornej hudby.

Daniel Hevier (slovo) – patrí medzi výrazné a významné osobnosti slovenskej literatúry. Absolvoval Filozofickú fakultu UK v Bratislave. Počas vysokoškolského štúdia pôsobil v literárnej redakcii Slovenského rozhlasu. Niekoľko rokov pracoval na voľnej nohe ako spisovateľ. Neskôr sa zamestnal vo vydavateľstve Mladé letá, kde od r. 1989 zastával post šéfredaktora. Od r. 1991 vedie vlastné vydavateľstvo HEVI. Ako básnik debutoval v r. 1974 zbierkou poézie *Motýlí kolotoč*. Odvtedy vydal stovky kníh (poéziu, prózu, eseje, básne pre deti, rozprávky, preklady, autorské antológie pre dospelých aj deti). Venuje sa prekladaniu textov z angličtiny, písaniu textov piesní, divadelných a rozhlasových hier, libriet, muzikálov, písaniu filmových a televíznych scenárov a scenárov pre multimediálne projekty RTVS. Je držiteľom mnohých ocenení (Trojruža za celoživotné dielo pre deti, Hlavná cena Asociácie organizácií spisovateľov, Cena ministra kultúry SR, Krištáľové krídlo). Príležitostne učí na školách a vedie kurzy tvorivého písania a vnútornej kreativity.

Jakub Chlepko (husle, viola) – študoval hru na husliach na Konzervatóriu v Bratislave (F. Török) a hru na viole na VŠMU v Bratislave (I. Palovič). Získal štipendium na Guildhall School v Londýne (M. Jones), kde bol ocenený cenou Paul Katz Award for Chamber Music. Počas štipendijného pobytu mal možnosť spolupracovať s významnými umelcami (C. Belcea, C. Palmer, M. Jones, A. Watkinson a i.). Ako violista pôsobil v Orchestri SND, SOSR-i, London Symphony Orchestra, Wiener Jeunesse Orchestra a vo viacerých komorných súboroch (Solamente Naturali, Ensemble Spectrum, Komorný orchester ZOE, Komorný orchester Technik, NANOVO ensemble, Belcea Quartet, Takács Quartet, Endellion Quartet, Australian Chamber Orchestra, London Sinfonietta). Je členom zoskupenia StoriesQuartet, pedagógom a hosťujúcim mentorom violy a komornej hudby v Pannon Youth Orchestra.

Jacob Karlzon (klavír) – švédsky jazzový klavirista známy virtuóznou technikou, komplexným harmonickým a rytmickým cítením i schopnosťou pohybovať sa na hrane chladnej škandinávskej melanchólie a vášnivosti. Spolupracoval s umelcami ako C. Norby, G. Vannelli, N. Landgren, T. Brönnér, L. Bassenge, D. Miller, K. Wheeler, N. Winstone a B. Cobham. V r. 2010 získal švédsku cenu Django d'Or a bol zvolený za jazzového hudobníka roka. V r. 2012 bol zaradený do zoznamu

Steinway Artist. Vydal 11 albumov, posledný *Open Waters* v spolupráci s Warner Music Group. V súčasnosti pôsobí v triu s basgitaristom M. Ramsbølom a bubeníkom R. Kihlbergom.

Igor Karško (husle) – prešovský rodák, žiak K. Petrócziho na Košickom konzervatóriu, absolvent pražskej AMU (J. Tomášek) a Menuhinovej akadémie v Gstaade (Y. Menuhin, A. Lysy) pôsobí už dve dekády ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen súboru The Serenade Trio. S týmto telesom vyhral prestížne súťaže komornej hudby vo Florencii, Caltanissette a Trapani. Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla absolvoval v r. 2005 americké turné s C. Bartoli, s ktorou nahral CD *Maria Malibran*. Založil zoskupenia La Banda Antix a La Gioconda, je členom a hosťujúcim koncertným majstrom Les Musiciens du Louvre M. Minkowského. S týmto orchestrom nahral Haydnove a Schubertove symfónie pre label naïve. Je pravidelným hosťom Konvergencií, pre ktoré o. i. naštudoval Stravinského *Príbeh vojaka*. Od roku 2010 vedie s Th. Demengom súbor Camerata Zürich, v súčasnosti je jeho umeleckým vedúcim. Je profesorom na Musikhochschule v Luzerne. Od r. 2018 spolupracuje s Balthasar-Neumann Ensemble na kubánsko-európskom projekte CUE.

Radka Kováčová (klavír) – absolventka Konzervatória v Bratislave (hra na klavíri, kompozícia). Počas štúdií vystúpila ako sólistka s orchestrom Konzervatória v Slovenskej filharmónii, koncertovala tiež v rôznych mestách na Slovensku a v zahraničí. Získala 2. miesto v hre na klavíri, Cenu firmy Yamaha, Cenu firmy Steinway, 3. miesto v komornej hre a cenu Viva Musica Grand Prix na celoslovenskej Súťaži študentov slovenských konzervatórií. Zúčastnila sa na interpretačných kurzoch významných slovenských aj zahraničných klaviristov (J. Palovičová, N. Skuta, T. Lorenzo-Gabeiras). Spolupracovala so SOSR-om pri nahrávaní diel slovenských autorov. Koncertná činnosť R. Kováčovej je zameraná prevažne na interpretáciu komorných diel. V súčasnosti študuje opernú korepetíciu na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni, zároveň pôsobí ako pedagogička klavírneho sprievodu na Konzervatóriu v Bratislave. Venuje sa tiež aranžovaniu skladieb a kompozícii diel pre komorné zoskupenia.

Karolína Krigovská (husle) – študuje hru na husliach na Musik und Kunst Privatuniversität der Stadt Wien (D. Karvay), zároveň na VŠMU v Bratislave (J. Horváth). V r. 2019 získala 1. miesto na Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v hre na husliach. Zúčastnila sa majstrovských kur-

zov viacerých renomovaných huslistov (A. Soumm, M. Gotō, D. Karvay, R. Kovac, Y. Bashmet, I. Karško, G. Letzbor, J. Špaček). Je členkou Slovenského mládežníckeho orchestra a spoluzakladateľkou a aktívnou hráčkou viacerých ansámblov: Collegium Wartberg Young, Latriola, NANOVO ensemble, StoriesQuartet, Contrast trio.

Martina Kuštárová (flauta) – študovala hru na flaute na Konzervatóriu v Bratislave (M. Braunsteinerová). V r. 2004 získala 2. cenu na Medzinárodnej súťaži Concertino Praga, na koncerte víťazov účinkovala v Rudolfine. Získala ocenenia a prvé miesta na viacerých súťažiach (Anglo-Czecho-Slovak Trust Competition, Londýn 2005; Súťaž študentov slovenských konzervatórií, 2006, 2008; International Independent Music Competition „Individualis“, Kyjev, 2007). V štúdiu pokračovala na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni (H. Schmeiser), kde skončila s vyznamenaním. Počas pobytu na Hochschule für Musik und Theater v Mníchove (Ph. Boucly) vyhrala konkurz na praktikum v orchestri Landestheater Niederbayern v Passau. S flautovým zoskupením Flautissimo, založeným v r. 2007, sa s úspechom zúčastnila na súťažiach a festivaloch Musik auf der Strasse v Bad Ragaz (CH) či Concorso Musicale Europeo v Citta di Filadelfia (IT). S Excess Quartet pôsobí doma i v zahraničí. Okrem komornej hudby je M. Kuštárová aktívna aj ako orchestrálna hráčka. Skúsenosti získavala v mládežníckych orchestroch Central European Initiative Youth Orchestra, Junge Philharmonie, Mahler Philharmoniker. V roku 2015 vyhrala konkurz ako sólo flautistka do Youth Philharmonic Orchestra v New Yorku, s ktorým sa zúčastnila na turné a na záverečnom koncerte v Carnegie Hall. Od r. 2016 pôsobí ako 1. flautista v Českom národnom symfonickom orchestri, s ktorým koncertovala na svetových turné s E. Morricone, A. Bocellim i na turné s hudbou k filmom *Jurský park*, *Star Trek*, *Harry Potter* a d. Pôsobí v Slovenskej Filharmónii ako sólo flautistka a na Konzervatóriu v Bratislave, kde vyučuje hru na flaute.

Boris Lenko (akordeón) – je typom všestranného hudobníka so záberom od klasického repertoáru cez rôzne crossoverové projekty (Požož sentimentál, Polajka, ALEA, Chassidic Songs) až po jazz (Triango). Do sólového akordeónového repertoáru vniesol viaceré novátorské prvky, najmä uvádzaním diel významných osobností povojnovej americkej a európskej scény (J. Zorn, M. Kagel, M. Lindberg, G. Klugevsek, L. v Vierk, L. Berio), či premiérováním a iniciovaním nových slovenských diel (J. Beneš, P. Zagar, M. Burlas, P. Machajdík, I. Zeljenka,

I. Szeghy, M. Piaček, J. Iršai, L. Burgr, L. Kupkovič). V r. 2001 mal ako prvý akordeonista v histórii BHS celovečerný recitál. O rok neskôr sa sólovo predstavil na prestížnom festivale súčasnej hudby Varšavská jeseň. B. Lenko sa stal priekopníkom uvádzania diel A. Piazzollu na Slovensku, založil komorný súbor ALEA, spolupracuje s P. Breinerom v mimoriadne úspešnom projekte Triango. Venuje sa aj vlastnej tvorbe, i úpravám diel pre akordeón i iné nástroje. Pedagogicky pôsobí ako profesor na VŠMU v Bratislave. Je pozývaný do porôt medzinárodných akordeónových súťaží, je umeleckým garantom najvýznamnejšej Slovenskej akordeónovej súťaže v Poprade, spoluzakladateľom Združenia akordeonistov Slovenska.

Jozef Lupták (violončelo) – je zakladateľom a umeleckým riaditeľom festivalu Konvergenzie. Absolvent Konzervatória a VŠMU v Bratislave pokračoval v štúdiách na Royal Academy of Music v Londýne (R. Cohen) a v Banff Centre for Arts v Kanade (A. Parisot, E. Meyer, T. Tsutsumi). Patrí k umelcom formujúcim hudobný a kultúrny priestor na Slovensku, za čo mu bolo udelených niekoľko ocenení (Cena Ministra Kultúry SR, Cena Frica Kafendu). Realizoval množstvo CD nahrávok (o. i. Bachove *Suity pre sólové violončelo*, Brahmsove sonáty, premiéry diel V. Godára, crossoverové projekty *After Phurikane*, *Chassidic Songs*, *Uspávanky* či vlastnú tvorbu na najnovšom CD *Free in One*). Pravidelne účinkuje na medzinárodných pódioch od USA po Nový Zéland. Ako vyhľadávaný a aktívny komorný hráč spolupracuje s množstvom popredných svetových umelcov a ansámblov (R. Cohen, D. Rowland, V. Mendelssohn, B. Schmid, I. van Keulen, A. Serdar, Hilliard Ensemble, Fine Arts Quartet), ako aj s významnými dirigentmi (A. Parrott, J. Bělohávek, D. Gazon, D. Héja, A. Mogrelia, K. Griffiths). Medzi jeho pravidelných komorných spoluhráčov patria I. Karško, M. Paľa, N. Skuta, B. Lenko a mnohí ďalší. Pravidelne vedie majstrovské kurzy (Taliansko, Maďarsko, USA, Anglicko), v posledných rokoch ich organizuje v rámci Konvergenzií aj na Slovensku. Angažuje sa v aktivitách Spoločnosti M. Vargu. V r. 2019 účinkoval na prestížnom festivale komornej hudby v Kuhmo (Fínsko). / www.jozefluptak.com

Ján Vladimír Michalko (organ) – improvizátor, interpret a pedagóg organovej hry, ktorý sa aktívne venuje aj publikačnej, scenáristickej a kompozičnej činnosti (autor organovej hudby pre divadelné inscenácie, pre hrané a dokumentárne filmy). Zúčastnil sa všetkých domácich organových festivalov, prehliadok tvorby, organových cyklov a mnohých zahraničných prehliadok (Slovenské historické organy, Orga-

nové koncerty pod Pyramídou, Dni organovej hudby v Bratislave, BHS, MOF Košice, medzinárodný festival Musica sacra – Nitra, Kremnický hradný organ, Trnavské organové dni, Nová slovenská hudba, Melos-Étos, Večery novej hudby, Dni Bratislavy v Krakove Dni slovenskej kultúry v Chorvátsku, Festival stredoeurópskej kultúry v Londýne a i.) V r. 1989 bol spoluúčastníkom projektu kompletného uvedenia tvorby O. Messiaena v Bratislave. V r. 1996 uviedol v slovenskej premiére celovečerný opus P. Ebena *Jób* a o rok neskôr na festivale FORFEST '97 v Kroměříži v svetovej premiére dielo *Exodus* R. Bergera. Počas svojej kariéry pôsobil s významnými slovenskými telesami pod taktovkou L. Rajtera, B. Režuchu, B. Warchala a P. Zajíčka. Pravidelne spolupracuje J. Bartošom (trúbka) a spevákom J. Bencim (barytón). Je dlhoročným organistom Veľkého evanjelického kostola v Bratislave.

Dominic Miller (gitara) – je širšiemu publiku známy najmä ako Stingov gitarista, no je tiež úspešným sólovým umelcom. Renomé vo svete hudby si medzi interpretmi i fanúšikmi získal aj vďaka deviatim autorským albumom, ku ktorým nedávno pribudlo CD *Absinthe* (ECM, 2019). Dominic Miller sa narodil v Buenos Aires do americko-írskej rodiny, študoval hru na gitare na Berklee College of Music v Bostone a Guildhall School of Music v Londýne a od 80. rokov sa stal vyhľadávaným hudobníkom, ktorý spolupracoval s umelcami ako Phil Collins, The Chieftains, Eddi Reader, Katie Melua, Bryan Adams, Paul Young, Nigel Kennedy, Peter Gabriel či Tina Turner. Od albumu *The Soul Cages* (1991) účinkoval na každej Stingovej nahrávke a na tisíckach koncertov bývalého frontmana skupiny Police. Je tiež spoluautorom hitov ako *Shape Of My Heart* či *La Belle Dame sans regrets*. Album *Absinthe* vznikol v štúdiu „La Buissonne“ na juhu Francúzska s kvartetom špičkových hudobníkov: Manu Katché (bicie), Nicolas Fiszman (basgitara), Mike Lindup (klavír, klávesy) a Santiago Arias (bandoneón). Výsledkom je fascinujúca kombinácia jazzu, popu, akustického folku, súčasnej hudby a štýlových prvkov latino a tanga.

Zuzana Mojžišová (spev) – vyštudovala Katedru hudobnej vedy na FiF UK, pracuje ako redaktorka klasickej hudby v Rádio Devín. Od r. 2000 sa venuje aranžovaniu a interpretácii ľudových piesní v novom šate. Je priekopníčkou žánru world music na Slovensku. Vydala albumy Jej družina, Zuzana Mojžišová a jej družina, tretí album Zuzana Mojžišová získal štyri nominácie a dve ceny IFPI Aurel 2004. V r. 2019 vyšiel jej aktuálny album Puščaňa, na ktorom opäť spolupracuje

s renomovanými hudobníkmi (O. Rózsa, M. Valihora, A. Šeban, M. Skuta, S. Palúch, O. Török, M. Comendant, R. Andris). Zuza-na má za sebou množstvo domácich aj zahraničných vystúpení, účasť na festivaloch doma i v zahraničí, účinkovanie v televízii a rozhlase. Jej piesne sa úspešne umiestnili v rámci rebríčka World Music Chart aj súťaže Grand Prix S. Stračinu.

Tibor Nagy (kontrabas) – absolvoval štúdiá na Konzervatóriu v Žiline, VŠMU v Bratislave a na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Niekoľko rokov bol členom Gustav Mahler Jugendorchester (C. Abbado), zúčastnil sa tiež projektov Mahler Chamber Orchestra (Ph. Herreweghe). Historicky poučenou interpretáciou sa začal zaoberať v 90. rokoch 20. storočia. Spolupracoval so súbormi Wiener Akademie, Modern Times 1800, Concerto Köln, Collegium 1704, Musica florea, je dlhoročným členom súboru Solamente naturali. Pôsobí ako hráč kontrabasovej skupiny v Slovenskej filharmónii. Hrá na nástroji Johanna G. Hellmera (Praha, 1786).

Jordana Palovičová (klavír) – sólistka, vyhľadávaná komorná hráčka a docentka klavírnej hry študovala na konzervatóriu (J. Mašinda) a VŠMU v Bratislave (D. Varínska), na Royal College of Music v Londýne (Y. Solomon) a na Musikhochschule Lübeck (J. Tocc). V r. 2002 – 2004 bola štipendistkou DAAD. V rámci majstrovských kurzov spolupracovala s významnými pedagógmi (L. Berman, G. Sándor, E. Indjić, J. Wijn, M. Lapšanský, P. Topercher). Pôsobí ako docentka na Katedre klávesových nástrojov a cirkevnej hudby HTF VŠMU. Je držiteľkou domácich i zahraničných ocenení, vrátane Ceny J. Cikkera. Nahrávala pre spoločnosť Musica, Hudobný fond, Hudobné centrum, Pavlík Records, Slovenský rozhlas, RTVS, Český rozhlas, ČT, Norddeutscher Rundfunk. Pri príležitosti 100. výročia narodenia J. Cikkera nahrala CD s jeho sólovými dielami a *Concertino pre klavír a orchester, op. 20*. V r. 2014 vydala CD *Ján Cikker Piano Music* spoločnosť Toccata Classics. Sólisticky, aj ako komorná hráčka sa predstavila na festivaloch doma i v zahraničí (BHS, Melos-Étos, Nová slovenská hudba, SFKU Žilina, Festival peknej hudby, Konvergencie, Levočské babie leto, Dni hudby F. M. Bartholdyho, Cambra de Música, Pulse Festival, Cheltenham International Festival of Music, Sibelius Week, ARMONIE DELLA SERA). V oblasti komornej hry spolupracovala so širokým spektrom partnerov (Moyze-sovo kvarteto, Solamente naturali, G. Knox, V. Mendelssohn, I. Palovič, M. Rysanov, S. Tandree, J. Lupták, E. Prochác, I. Karško, M. Paľa, M. Potokár, J. Tomka, V. Vonášek, I. Gabrišová, E. Šušková a i.) Účinkovala s poprednými slovenskými

a zahraničnými orchestrami (Slovenská filharmónia, SOSR, Cappella Istropolitana, ŠKO Žilina, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester VŠMU, VŠMU Modern Orchestra, Moravská filharmonie Olomouc, Pražská komorná filharmonie, Lambeth Orchestra, RCM Sinfonietta Orchestra a Lübecker Philharmoniker).

Stanislav Palúch (husle) – v detstve sa pod vedením otca venoval folklóru, študoval hru na husliach na Konzervatóriu v Žiline a na VŠMU v Bratislave. Počas štúdií sa začal zaoberať jazzom. Na domácej hudobnej scéne je známy ako univerzálny hráč bravúrne sa orientujúci v swingu, fusion, world music i v ľudovej hudbe. Pre svoje umenie a univerzálnosť je vyhľadávaným partnerom mnohých slovenských i českých umelcov. Po štúdiách pôsobil v českých folkových a country formáciách Druhá Tráva a Teagrass, s ktorými nahral niekoľko CD. Vystupuje s Triom Pacora, ktorého prvé CD (2005) získalo vysoké hodnotenie v *BBC Music Magazine*. S touto formáciou sa predstavil s poprednými slovenskými a českými orchestrami v špeciálne skomponovanom programe, ktorý zaranžoval spolu so svojimi spoluhráčmi. Účinkoval na prestížnych festivaloch klasickej hudby, folklóru, jazzu a iných žánrov. Koncertoval vo väčšine štátov Európy i v USA, nahrával pre Český a Slovenský rozhlas, televíziu a ORF. Ako štúdiový hráč nahral desiatky albumov. Dlhé roky pôsobí s B. Lenkom v triu Triango P. Breinera. Eponymné CD dostalo cenu Aurel 2007 za najlepší slovenský jazz/blues album. Je tiež členom súboru ALEA, ktorý sa špecializuje na hudbu A. Piazzollu. Od r. 2005 je autorom hudby k väčšine predstavení SLUK-u. Spolupráca vyústila do projektu *Ornamenty*, spoločného programu formácie Pacora Trio, ľudovej hudby SLUK-u a multiinštrumentalistu M. Pastírka, ktorý vyšiel v r. 2014 na rovnomenom CD. Od r. 2015 spolupracuje s talianskym virtuózom na viole da gamba V. Ghielmim a jeho súborom Il Suonar Parlante, pre ktorý komponoval aj aranžoval. Od r. 2016 spolupracuje s rakúskym jazzovým skladateľom, aranžérom, klaviristom a dirigentom, bývalým dlhoročným vedúcim ansámblu Vienna Art Orchestra, M. Rüeggom. Je členom kapely Milokraj, ktorú vedie inštrumentalistka a speváčka M. Topferová. Producentsky sa podieľal na viacerých albumoch slovenských a českých hudobníkov zo scény world music, ktoré sa v Českej republike dostali do nominácií na žánrové ceny Anděl. V poslednom čase je vyhľadávaným skladateľom a aranžérom pre rôzne zoskupenia, aranžérsky i hudobno-produkčne zastrešuje obľúbený detský projekt *Spievankovo*. Je autorom hudby ku krátkym filmom *Chyťte ho*

a *Ábelov čierny pes*, aj hudby k predstaveniam SND (*Zmiernenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch*, *Kubo*), Komorného divadla Martin (*Výkriky bez ozveny*) a pripravovaného muzikálu *Alžbeta Báthory* (premiéra 2021). Je držiteľom cien Ladislava Martonika a Ceny nadácie Tatra banka.

Metod Podolský (kontrabas) – študoval hru na kontrabase Akadémii umení v B. Bystrici (J. Krigovský), kde absolvoval i doktorandské štúdium. Už počas štúdií účinkoval vo viacerých medzinárodných i domácich orchestroch (European Philharmonic Orchestra Austria, Junges Klangforum Mitte Europa, Donau Philharmonie Wien, Wiener Akademie Orchestra, Orchester Janáčkovej opery Národného divadla Brno, Orchester SND, Komorný orchester New Music, Cellisimi, Orchester Štátnej opery B. Bystrica, Štátna filharmónia Košice a i.). V r. 2005 získal 2. miesto na Súťaži študentov slovenských konzervatórií. V r. 2007 absolvoval turné po Japonsku s komorným orchestrom Salzburg Chamber Orchestra. V súčasnosti pôsobí v súbore Il Cuore Barocco a v kvartete Musica Domestica. Je členom kontrabasového kvarteta BassBand a súborov Musica Aeterna, Collegium Wartberg a Wiener Akademie Orchestra, kde sa venuje interpretácii starej hudby. Pôsobí ako pedagóg kontrabasu na Súkromnom konzervatóriu D. Kardoša v Topoľčanoch. V r. 2021 bol zvolený za podpredsedu Slovenského kontrabasového klubu.

Ziv Ravitz (bicie nástroje) – absolvent Berklee School of Music v odbore jazzová kompozícia a štúdiový hráč ENJA Records pochádza z izraelského mesta Beer-Sheva. Medzinárodnú kariéru začal v r. 1999, kedy bol vybraný ako bubeník pre hostujúcich interpretov z Európy a USA v jazzovom klube Camelot v Tel Avive. V r. 2000 sa presťahoval do USA, kde profesionálne a kariérne rástol. Koncertoval s renomovanými umelcami ako H. Crook, G. Hopkins, J. Lovano, L. Konitz, E. Friesen, M. Goodrick, E. Dejjibri, J. Genus, G. Garzone, B. Monder, A. Cohen a i. Po získaní štipendia Avedis Zildijan Company Scholarship absolvoval rozsiahle európske turné so súbormi ako TAQ, Minsarah, Sin, Nicolas Simon Group, Iasi Romanian Philharmonic Orchestra. V r. 2011 Ravitz založil spolu s klaviristom Sh. Maestrom a basgitaristom J. Roederom Shai Maestro Trio. Jeho aktuálnou nahrávkou je album *No Man Is an Island* (2019).

Martin Ruman (viola) – je od r. 2012 členom Slovenskej filharmónie, kde zastáva post sólo violistu. Je aktívnym komorným hráčom, ako sólista účinkoval s poprednými slovenskými

telesami (Slovenská filharmónia, SKO B. Warchala, Cappel-la Istropolitana, Sinfonietta Bratislava). Rodák z Prievidze a absolvent tamojšieho Piaristického gymnázia F. Hanáka študoval na Konzervatóriu v Bratislave (K. Klatt), na Pražskom konzervatóriu (K. Doležal), na VŠMU v Bratislave (J. Hošek), u A. Zemtsova vo Viedni a na Akadémii umení v B. Bystrici (E. Danel). Zúčastnil sa na majstrovských interpretačných kurzoch pod vedením osobností ako G. Karni, H. Schlichtig, A. Arad, M. Zemtsov, J. Dinerstein, V. Bukač a S. Baer. Počas štúdia v Prahe vystupoval ako sólista a komorný hráč (Komorný orchester P. Haasa, orchester Berg a i.). Je laureátom Súťaže študentov konzervatórií Slovenskej republiky, medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu, Súťažnej prehliadky konzervatórií Českej republiky. Účinkoval s Moyzesovým i Muchovým kvartetom, je členom súboru Collegium Wartberg. Pravidelne spolupracuje s renomovanými domácimi i zahraničnými umelcami (Sh. Ashkenasi, Zh. Qian, Y. Revich, A. Añazco, I. van Keulen, D. Rowland, P. Barragán, J. Lupták, B. Lenko, M. Paľa, I. Karško, J. Tomka a d.). Vzdelanie si rozšíril na Hudobnej a umeleckej univerzite mesta Viedeň, pôsobí ako lektor Slovenského mládežníckeho orchestra a akadémie festivalu Konvergencie, kde je pravidelným hosťom. Pedagogicky pôsobí na Konzervatóriu v Bratislave, účinkuje v komornom duu s klaviristkou A. Hučkovou. / www.martinruman.sk

Daniel Rumler (husle) – pochádza z Trenčína. Hru na husliach študoval na konzervatóriu v Pardubiciach (J. Kuchválek) a na HAMU v Prahe (J. Tomášek). Jeho ďalšie kroky viedli do Švajčiarska, kde pokračoval v štúdiu na Hochschule Luzern – Musik u I. Karška a G. Carmignolu. Na tej istej škole dokončil tiež svoje pedagogické vzdelanie v obore Master of Arts in Musikpädagogik. Vo Švajčiarsku pôsobil ako praktikant v orchestroch Musikkollegium Winterthur a Sinfonieorchester Biel-Solothurn. Od r. 2018 je členom skupiny 1. huslí v Slovenskej filharmónii. Pravidelne vystupuje s barokovým orchestrom Ensemble Corund Luzern, s komorným orchestrom Camerata Zürich a Bach Ensemble Luzern. D. Rumler sa taktiež venuje aranžovaniu a kompozícii. Jeho transkripcie zazneli na významných festivaloch ako napr. Lucerne Festival a boli nahraté pre vydavateľstvo ECM.

Miki Skuta (klavír) – patrí medzi najvýznamnejších reprezentantov slovenského klavírneho umenia. Študoval v Bratislave (E. Fischerová) a v Paríži (Cl. Helffer). Je laureátom niekoľkých domácich i zahraničných súťaží. Okrem klasickej hudby sa venuje tiež jazzu a populárnej hudbe. Spolupracoval s význam-

nými umelcami z rozličných žánrov (B. Schmid, B. Mütter, Ch. Muthspiel, J. Bartoš, T. Stanko, G. Demeterová, D. Lockwood, M. Feldman, A. Kirschlager, J. Stivín, W. Muthspiel, E. Molinari a d.). Ako sólista alebo člen komorných ansámblov účinkoval s SKO B. Warchala, Slovenskou filharmóniou, Cappellou Istropolitana, ŠKO Žilina, Janáčkovou filharmóniou v Ostrave, Bruckner Orchestra Linz, OENM, die Reihe a i. Predstavil sa na festivaloch doma i v zahraničí (Bach Unwrapped/Londýn, The Piano, Liszt Fesztivál/Budapešť, Varšavská jeseň, Kunstfest Weimar, Salzburg Biennale, Pianomania/Belgicko, Zürich Jazz Festival, Melos-Étos, Kontrasty/Lvov, Konvergencie). Ako sólista sa predstavil pod taktovkou osobností ako B. Warchal, Th. Kuchar, L. Svárovský, Zs. Nagy, R. Stankovský, D. McQueen, D. Héja, Sz. Bywalec, O. von Dohnányi a D. Gazon. Nahrával pre BMG, Amadeo, OEHS Classics, ORF, Preiser Records, Hudobný fond. Medzi jeho nahrávkami patrí dôležité miesto Beethovenovým sonátam (Opus), Diabelliho variáciám (Pavlik Records), Godbergovským variáciám a tokátam J. S. Bacha (Hevhetia). Posledné dva tituly získali najvyššie hodnotenie v prestížnom britskom časopise *BBC Music Magazine*. Bol umeleckým riaditeľom festivalu Arcus Temporum v maďarskej Pannonhalme. Je držiteľom ocenení Cena F. Kafendu a Krištáľové krídlo. Jeho skladby zazneli v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Maďarsku a Holandsku. V r. 2005 skomponoval *Husľový koncert* pre B. Schmidu. Od r. 1996 pôsobí s manželkou Norou v duu, ktoré sa špecializuje na hudbu 20. storočia. V rámci BHS 021 uvedú spolu s R. Struberom Bartókovu *Sonátu pre 2 klavíry a bicie nástroje*.

Nora Skuta (klavír) – zakladajúca členka súboru Opera Apera patrí v súčasnosti medzi najvýznamnejších medzinárodne aktívnych slovenských klaviristov. Je vyhľadávanou komornou i sólovou hráčkou a zanietenou interpretkou súčasnej hudby. Pravidelne vystupuje na medzinárodných festivaloch, v súčasnosti úzko spolupracuje so súborom Österreichisches Ensemble für Neue Musik. V r. 2006 nahrala pre vydavateľstvo Hevhetia na SACD *Sonáty a interlúdiá* Johna Cagea, ktoré vysoko hodnotila domáca i zahraničná kritika. CD bolo v Londýne vybraté do knihy renomovaného kritika *BBC Music Magazine* Rogera Thomasa *1001 Classical recordings you must hear before you die*. Spolu s R. Struberom a M. Skutom uvedie na BHS 021 Bartókovu *Sonátu pre 2 klavíry a bicie nástroje*.

Rupert Struber (bicie) – študoval hru na bicích nástrojoch na Mozarteu v Salzburgu (P. Saldo), neskôr absolvoval mimo-riadne štúdium v triede A. Mittermayra na Musik und Kunst

Privatuniversität der Stadt Wien. Je laureátom viacerých medzinárodných súťaží. V roku 2005 zvíťazil na Medzinárodnej súťaži v hre na bicích nástrojoch v Luxemburgu, kde získal aj Cenu publika. Ako sólista a člen komorných zoskupení precestoval okrem Európy i Čínu, Taiwan, Kóreu, Japonsko, Hong Kong a Rusko. Zúčastnil sa na mnohých významných festivaloch (Wien Modern, Salzburg Biennale, Schwetzingen Festival, MDR Musiksommer, Hong Kong Drum Festival, International Percussion Convention Taipei, Shanghai Arts Festival, Festival International Echternacht/Luxembursko, BEMUS/Srbsko). R. Struber pravidelne spolupracuje s viacerými renomovanými orchestrami (Viedenská filharmónia, Orchester Viedenskej štátnej opery, ORF Radio-Symphonie-orchester Wien, Camerata Salzburg, Mozarteum Orchestra Salzburg, Orchestre National d'île de France, Kremerata Baltica). Ako člen Österreichisches Ensemble für Neue Music sa intenzívne zaoberá využitím možností bicích nástrojov v súčasnej hudbe. Vedie tiež majstrovské kurzy a workshopy v Rakúsku, Nemecku, Francúzsku a Číne. Nahrával pre vydavateľstvá KAIROS, Orlando Records a VN Records.

Marián Svetlík (husle) – študoval na Konzervatóriu v Žiline a na JAMU v Brne. Zúčastnil sa na viacerých domácich i zahraničných kurzoch (A. Moravec, M. Jelínek, F. Novotný, S. Yarosevic, B. Henri Van de Velde). Ako sólista účinkoval s ŠKO Žilina, Janáčkovým akademickým orchestrom v Brne a Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Bol členom sláčikového kvarteta Icarus Quartet, s ktorým získal viaceré ocenenia na súťažiach komornej hry, i členom SKO B. Warchala. Do r. 2018 pôsobil ako koncertný majster Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu. M. Svetlík, ktorý je jedným z najdisponovanejších a najuniverzálnejších huslistov svojej generácie, pôsobí tiež ako vyhľadávaný sólista, komorný a štúdiový hráč.

Peter Šaray (husle) – po absolvovaní doktorandského štúdia na VŠMU v Bratislave (J. Kopelman) sa okrem sólistickej činnosti – vystúpil s poprednými slovenskými a zahraničnými telesami (SF, SKO B. Warchala, ŠKO Žilina, SOSR, Capella Istropolitana, Pražská komorná filharmónia) a komorných i orchestrálnych aktivít (Gustav Mahler Jugendorchester, Youth Orchestra of United Europe, Aix-En Provence Festival Orchester, Luzern Festival Orchester, Collegium Novum Zürich, Wiener Kammerorchester, Wiener Symphoniker, Malaysian Philharmonic Orchestra, Qatar Philharmonic Orchestra, Wiener Johann Strauss Orchester, Wiener Mozart Orchester,

SKO, Cappella Istropolitana) zúčastnil na koncertoch vo viacerých európskych krajinách, USA, Kanade, Mexiku, Japonsku, Číne, Kórei, Indii, Vietname, Thajsku, Filipínach, Malajzii, Indonézii, Taiwane a i. V súčasnosti pôsobí vo Wiener Mozart Orchester, Mozart Collegium Wien, Wienerklassik Orchester a Wiener Kammerorchester.

Ivan Šiller (klavír) – je koncertný klavirista, pedagóg a organizátor hudobných projektov. Študoval hru na klavíri v Bratislave (ZUŠ, M. Kailingová a VŠMU, D. Varínska) a Gente (Kráľovské konzervatórium, D. Vandewalle), ako štipendista v USA (Tanglewood Music Center), Kanade (Banff Centre for the Arts) a Nemecku (Ferienkurse für Neue Musik Darmstadt). Venuje sa interpretácii klasickej i súčasnej hudby, ensemblevej i sólovej hre a hudobnej reinterpretácii výtvarných diel. Rád spolupracuje s inými hudobníkmi, s ktorými formuje rôzne zoskupenia – Cluster ensemble, Ensemble Ricercata alebo Prague Modern. Spoluvytvára alternatívne „vzdelávacie inštitúcie“ – študentský projekt VENI ACADEMY či sériu detských workshopov SoundOrchestra – zamerané na improvizáciu, grafické partitúry a experimentálnu hudbu. Aktívne spolupracuje so súčasnými slovenskými i zahraničnými skladateľmi. Pôsobil na KHV PdF UK ako pedagóg i vedúci katedry. Je autorom množstva hudobných projektov, organizátorom festivalov i koncertných cyklov. Predsedá slovenskej sekcii ISCM, s ktorou pripravil hudobný počín v r. 2013 – ISCM World New Music Days – ocenený v rámci Rádio_Head Awards 2014. V r. 2016 sa stal umeleckým riaditeľom vzdelávacieho projektu SUPERAR Slovakia, ktorý sa koná v spolupráci s viedenským chlapčenským zborom a Konzerthaus Wien. Za svoju umeleckú činnosť získal niekoľko cien a nominácií. V r. 2016, 2018 a 2019 bol Cluster ensemble nominovaný na cenu Nadácie Tatra banky za album *Cluster ensemble Plays Philip Glass*, na cenu Krištáľové krídlo v kategórii hudba a na cenu Radio_Head Award v kategórii nahrávka roka – klasická hudba. V r. 2018 vydal svoje debutové sólové CD *FIFTY*, ktoré je ojedinelou zbierkou viac ako 20 skladieb súčasných autorov. Jeho najnovším CD je *Divertimento* (s T. Borošom). www.ivansiller.com

Gabriela Tardonová (dirigentka) – pochádza z Karvinej. V r. 1998 ukončila štúdium na Pedagogickej fakulte Ostravskej univerzity a následne vyštudovala dirigovanie na JAMU v Brne (R. Hališka, L. Mátl). V r. 2003 – 2004 študovala na Universität für Musik und darstellende Kunst v Grazi u M. Siegharta. V rámci tohto štúdia sa zúčastnila Medziná-

rodného festivalu International Week Graz, kde spolupracovala s univerzitným symfonickým orchestrom. Veľkým úspechom dirigentky je naštudovanie opier *Jsem kněžna bláznů* od L. Noty a O. Sommerovej a opery *Šárka* od L. Janáčka v inštrumentácii O. Kyasa. G. Tardonová sa zameriava na súčasnú opernú tvorbu. Od r. 2006 pravidelne spolupracuje s Ensemble Opera Diversa ako hlavná dirigentka, zároveň pôsobí ako dirigentka v orchestri Mladí brněnští symfonikové.

Matúš Veľas (hoboj) – rodák z Michaloviec začal ako 7-ročný študovať hru na zobcovej flaute, neskôr aj hru na klarinete na ZUŠ v Strážskom (L. Buráš). V r. 2004 – 2010 študoval hru na hoboji na Štátnom konzervatóriu v Košiciach (Š. Sklenka). V rokoch 2010 – 2015 študoval hru na hoboji na VŠMU v Bratislave (P. Kosorín). Počas štúdií získal viacero ocenení, o. i. dve 1. miesta a Cenu Hudobného fondu za najlepšiu interpretáciu slovenského diela na Súťaži slovenských konzervatórií, 3. miesto na medzinárodnej Súťaži akadémií (Vroclav). Predstavil sa na viacerých významných koncertných pódiiach v Európe i v Ázii. Ako sólista spolupracoval so Štátnou filharmóniou Košice, Slovenskou filharmóniou, SOSR-om, Cappelou Istropolitanou a d. Jeho repertoár je široký, okrem sólovej literatúry sa venuje aj komornej hre. V roku 2011 – 2016 bol 1. hobojistom v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu, v r. 2015 získal rovnaký post v Slovenskej filharmónii. M. Veľas patrí medzi uznávaných mladých umelcov doma i v zahraničí.

Robert Vizvári (kontrabas) – študoval hru na kontrabase na Konzervatóriu v Bratislave. V r. 1997 – 1999 absolvoval študijný pobyt na Universität für Musik und darstellende Kunst Wien. V r. 1995 sa stal víťazom na Celoslovenskej súťaži kontrabasistov, v roku 2000 získal 2. miesto na Medzinárodnej kontrabasovej súťaži v Kromeríži a Cenu vydavateľstva Hoffmeister – Musikverlag. V r. 2006 získal cenu Slovenskej sporiteľne „Zlatá Nota“. Účinkoval so Slovenskou filharmóniou a ŠKO Žilina, s ktorým sa zúčastnil na Bayreuthskom festivale. Od r. 1996 je členom Slovenskej filharmónie, kde od r. 2004 pôsobí ako 1. hráč kontrabasovej skupiny. R. Vizvári spolupracuje s významnými umelcami (P. Kopatchinskaja a d.). Je členom kapely Finally, s ktorou koncertujú multiinštrumentalista E. Botoš, E. Marienthal (saxofón), G. Bias (saxofón), E. Valentine (bicie nástroje) a S. Lukather (gitara). V r. 2010 nahralo zoskupenie debutový album *My Space* v spolupráci s významnými hudobníkmi A. Caronom, H. Stojkom, J. Gwizdalom, O. Ruizom a P. Horáthom.

Katarína Zajacová (violončelo) – študovala na Konzervatóriu v Žiline (K. Glasnáková), pokračovala na VŠMU v Bratislave (J. Slávik), kde získala Cenu rektora, vzdelanie završila doktorandským štúdiom (E. Prochác). Absolvovala medzinárodné kurzy (J. Podhoranský, P. Prause, D. Sella, D. Veis a M. Kliegel). Zaznamenala úspechy na viacerých súťažiach (SŠSK 1999, 3. miesto; Súťaž B. Martinů 2003, 3. miesto; Zoltán Kodály Preis Semmering 2004, 1. miesto; Yamaha Music Foundation of Europe 2004). Predstavila sa na recitáloch doma i v zahraničí (Budapešť, Antverpy, Brussel, Trenčín, Bratislava a i.), ako sólistka uviedla koncerty Lala, Schumanna, Čajkovského, Elgara a Saint-Saënsa, venuje sa tiež komornej hre. Pravidelne účinkuje na slovenských festivaloch Hudba Modre, Pod diamantovou klenbou, Prehliadka mladých koncertných umelcov v Bratislave, Mélos-Etos, Nová slovenská hudba, Epoché, Nedelné matiné v Mirbachu, spolupráca s Moyzesovým kvartetom v rámci cyklu Slovenskej filharmónie „Komorné koncerty“, Konvergenzie a i. S klavírnym triom Istropolis, s ktorým premiérovito uviedla viacero diel slovenských skladateľov, absolvovala koncerty doma i v zahraničí. K jej aktivitám patrí aj účinkovanie v komornom orchestri Hilaris, kde pôsobí aj ako prvá violončelistka. Od r. 2013 je koncertnou majsterkou violončiel v Orchestri Opery SND.

Patrik Zastko (violončelo) – je študentom hry na violončele v triede M. Červenáka na Konzervatóriu J. Adamoviča v Košiciach. Je víťazom Celoslovenskej súťaže v hre na husliach a ostatných sláčikových nástrojoch v Brezne a víťazom súťaže Talenty pre Slovensko. Na Súťaži študentov slovenských konzervatórií získal 3. miesto v rámci sólovej a komornej hry. Od r. 2016 je členom Slovenského mládežníckeho orchestra.

Ensemble Opera Diversa (CZ) – je nezávislý súbor profesionálnych hudobníkov a spevákov, ktorí sa sústreďujú na nové hudobné a divadelné programy. Jadro repertoáru súboru tvorí komorná hudba a opery z dielne skladateľa Ondřeja Kyasa a umeleckého vedúceho súboru, libretistu Pavla Drábka. Zo súboru postupne vznikla hudobná spoločnosť, ktorá realizuje približne dve desiatky vystúpení a predstavení ročne. Na konte má sedem celovečerných opier, dve desiatky autorských minioper, desať pôvodných orchestrálnych skladieb a veľké množstvo klasického repertoáru. Sláčikový orchester Ensemble Opera Diversa od jeho vzniku v r. 2005 vedie Jan Bělohlávek. Dramaturgia súboru neponúka poslucháčovi notoricky známy repertoár, no nevystavuje ho ani prúdu súčasnej vážnej hudby. Svojim jedinečným konceptom a interpretačným nasadením umelcov sa usiluje o dialóg s vnímavým poslucháčom.

Meta4 Quartet (FI) – sláčikové kvarteto vzniklo v r. 2001. V r. 2004 zvíťazilo na Šostakovičovej kvartetovej súťaži v Moskve, kde získalo aj Cenu za najlepšiu interpretáciu skladateľovho diela. V r. 2007 súbor získal 1. miesto na Medzinárodnej súťaži komornej hudby J. Haydna vo Viedni. V r. 2008 – 2010 získal súbor ocenenie „BBC New Generation Artist“. Meta4 Quartet pravidelne vystupuje v hudobných metro-polách a prestížnych sálach po celom svete (Wiener Konzerthaus, Wigmore Hall, King's Place v Londýne, Auditorio Nacional v Madride, Cité de la Musique v Paríži, Stockholms Konserthus a d.) Od r. 2008 je rezidenčným súborom Festivalu komornej hudby v Kuhmo. Súbor študoval na Európskej akadémii komornej hudby (ECMA) u H. Beyerleho a J. Meissla. Nahrávky Meta4 vyšli vo vydavateľstvách Hänssler Classics (Haydn, Šostakovič, Bartók), Ondine (Saariaho) a Berliner Meister Schallplatten (Sibelius). Viaceré CD získali ocenenia (Echo Klassik Award, Cena YLE, Emma). Členovia Meta4 Quartet hrajú na vzácných nástrojoch od Stradivariho, Carla Bergonziho (výpožičky od Finnish Cultural Foundation a Signe a Ane Gyllenberg Foundation) a Lorenza Storioniho. www.meta4.fi

poďakovanie / thanks to

naším partnerom a spolupracovníkom, ktorí nám umožňujú realizovať festival

za podporu a pomoc: Agnes Snopko, Peter Bednár, Juraj Droba, Zuzana a Dušan Godárovci, Dušan Vávra
všetkým dobrovoľníkom, ktorí nám nezištne pomáhajú

tím festivalu / the festival team

Jozef Lupták / Lea Majerčáková / Andrej Šuba / Zuzana Čičelová / Ivana Schwarz

Ema Garajová / Ivica Horáková / Mária Hejtmánková / Pavol Klabník

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

Vstup na všetky podujatia sa riadi aktuálnymi
protipandemickými opatreniami.

Pre aktuálne informácie sledujte našu
webstránku a sociálne siete.

umelecký riaditeľ / artistic director

Jozef Lupták

dramaturgia / program

Jozef Lupták a Andrej Šuba,

ďakujeme za podnetné rady a nápady,

Igor Karško, prof. Ján Vladimír Michalko, Nora Skuta

texty a redakcia bulletinu / texts and editing

Andrej Šuba

redakčná spolupráca / editorial cooperation

Alžbeta Lapšanská

preklady / translation

Andrej Šuba (sk) / John Minahane (en)

grafický dizajn festivalu / festival design

Zuzana Čičelová

fotografie / photography

Martina Šimkovičová / Jarmila Uhlíková /

Viki Kollerová / Andrej Hrušovský

Milan Lasica © Ctibor Bachratý

meta4 quartet © Tero Ahonen

ensemble opera diversa © Vít Kobza st.

mediálni partneri

webnoviny

.týždeň

hudobný život

in.ba

CITYLIFE.SK
ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLI

OPERA
SLOVAKIA

www.konvergenencie.sk

ticketportal®
VSTUPENKY NA DOBRY

—05/9/ **presence** ensemble opera diversa^{-CZ}

jozef lupták^{-VIOLONČELO} elektrárňa piešťany

—09/9/ **dominic miller: absinthe**

zuzana mojžišová: puščaňa

—12/9 / **marián varga** o chlapcovi, ktorý

krotil čertov a našiel krásu ^{detský koncert}

—12/9 / **cello duo** cohen^{-UK} & lupták

—16/9 / **voces intimae** meta4 quartet^{-FI}

—17/9 / **dialógy** lash / skuta / hurel / brahms

—18/9 / **bratislavská noc komornej hudby**

—19/9 / **solī deo gloria** j. v. michalko

—26/9 / **beethoven—brahms—bruch**

 facebook.com/konvergenzie

 festival_konvergenzie

 youtube.com/FestivalKonvergenzie

konvergenzie.sk

